

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
1. Pop (Brassai-ut) 11.
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
Sz. N. Sz. — — — 228

Egy szám ára pályaudva-
ron és vidéken is lej 5
Bucarestben — — 5

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában
Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Előfizetési ára — ck 2—

1926 Hétfő március 22

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 63 szám

5686. Niszán

A váradi mérkőzés előtt

Nagyváradi polgársága ismét megjelenik az urnák előtt, hogy a kormány jóvoltából hitet tegyen meggyőződése és elvei mellett. Bizonyos, hogy ez a választás még feszültebb atmoszférában fog lezajlani, mint az előbbi, mert a kormány, illetőleg expozitívai ezuttal sem fognak visszariadni azoktól az eszközöktől, amelyek, bár már egyszer csődöt mondtak, mégis a liberális kormány elengedhetetlen eszközei közé tartoznak. Ám tudjuk, hogy a terror csak öntudatlan tömegek között bomlasztó erejű, míg öntudatos elemeket a legszorosabb közhatalmú forraszt, amely ellen hibaváló minden merénylet és minden politikai intrika. Bizton hisszük és reméljük, hogy a váradi választáson öntudatos és minden áldozatra kész polgárokat vonultat fel az urnák elé, hogy hitet tegyenek a demokrácia mellett.

A kormány, amelynek napja most már végképpényesen lehangolódott, van, végleg meggyőződést szerezhet arról, hogy a liberális rendszernek csak mindenre kész alkalmazottjai vannak, de nincsenek tömegei. Az egész ország közvéleménye úgy román, mint kisebbségi részről megelégedte a négyéves liberális rezsimet, amelynek kizsákmányoló, elnyomó erejét csak a miniszter múltja felül. Polgárság és munkásság kardjával vonul fel a küzdelemre, hogy figyelmeztesse a kormányt ideje lejártára, figyelmeztesse arra, hogy a zsarnokság napjai megszámlálvák és ebben az országban többé nem lesz az a korrupció, az elnyomás, a minden szenvedésre, minden jaira korbáccsal felelő erőszak.

Percig sem hiszünk abban, hogy ez másként is lehetne, különösképpen Nagyváradon, amely mindig a demokrácia végevére volt, amelynek öntudatos polgárai, élelmes kereskedői, szabadszelleme szellemi munkássai mindig Nyugat felé keresték az orientálódást, akiket nem tudott megfélemlíteni a liberális elnyomás ereje. A távozó kormány, amely a román nép minden kategóriájában csak népszerűtlenséget és gyűlöletet aratott, bucsuzól még a nagyváradi vereséget fogja ajándéknul kapni, hogy ezzel is kiegészítse négyéves uralmának sötét emlékeit. A váradi választás végleg be fogja bizonyítani a liberálisok előtt, hogy az oligarchiánál van még egy hatalmasabb erő is, van népszárazat, amelynek útjába odafeszülni egyet jelent a pusztulással. A liberális kormány nem tett egyebet, mint állandóan a népszárazat rohanó kerekéi elé feszült, épen ezért nincs oka senkinek sem sajnálni, hogy a politika útjából végleg elcsúszott az a valami, amelyet liberális kormányzatnak nevezünk. Új, friss energiákra van szüksége ennek az országnak s hogy ezek az energiák ellenállhatatlanul utban vannak, a váradi polgárság és munkásság diadala fogja bebizonyítani.

A váradi zsidóság, amely a város választópolgárainak egyik legtekintélyesebb csoportját alkotja, ugyancsak hitet kell, hogy tegyen az urnák előtt politikai meggyőződéséről. Bár a zsidóság nem akar beleavatkozni a román pártoknak egymás között folytatott küzdelmébe, mert politikája mindig és mindenhol csak az öntudatos kisebbségi politika lehet, mégis ez alkalommal a román ellenzéki pártokkal közös fronton vívja meg küzdelmét.

A váradi zsidóság az ellenzék listáján ugyanquantitatively, mint kvalitatíve olyan képviselőt nyert, amely a lista győzelme esetén — és a győzelemben nem kételkedhetünk — teljes mértékben és kellő öntudattal fogja tudni mindenkiel szemben megvédelmezni a váradi zsidóság érdekeit. Bizunk benne, hogy minden váradi zsidó választópolgár át van hatva e tények tudatától s az urnák elé lépve, tudni fogja kötelességét.

Gyilkosság áldozata lett Schultze?

A frankhamisítás koronatanuja nem természetes halállal halt meg, hanem megmérgezték? Schultze halála megakasztotta a frankhamisítás teljes kinyomozását

(Budapest, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától) A még mindig napirenden lévő frankhamisítás ügyében ma szenzációs fordulat állott be. Nincsen kevesebbről szó, mint arról, hogy Schultze, a frankhamisítás technikai szakértőjét, asinek váratlan halálát már jelentették, erőszakosan tették el láb alól. Schultze éppén most kellett volna reflektálnia a bűnper budapesti vádlottjainak vallomására és ettől a reflektálástól mindenki igen fontos fordulatot várt. Akár igaz is, hogy Schultze elterült láb alól, akár természetes halállal halt meg, tény az, hogy a frankhamisítás bűnügyének teljes kinyomozása, Schultze halálával, ugyszólván lehetlenné vált.

Ugyancsak a bűnügy elaltatását jelenti a klotürindítvány, amely a frankitát minden valószínűség szerint el fogja vonni a nemzet nyilvánosságától. A nemzetgyűlés tegnap ülésén még utolsó rohant intézkedést a frankügy teljes feltárása és konzekvenciájának levonása érdekében a kormány ellen, — kérdése azonban, hogy ez az utolsó intézkedés eredményes lesz-e.

Ma érkezett távirataink az alábbiakban adtuk: Schultze Artur hirtelen halála Budapesten

nemcsak nagy meglepetést keltett, de erősen befolyásolja a frankhamisítás bűnügyében hónapok óta húzódo nyomozást. Illetékes helyen erre vonatkozólag a következőket közölték:

Schultze részletes vallomást tett a letartóztatása után, amely sok körülményt tisztázott. Schultze vallomási jegyzőkönyveit meg is kapta a budapesti királyi ügyészség. A Schultze által közölt adatokra vonatkozólag kihallgatta az ügyészség a frankhamisítás vádlottait és ezeket a vallomásokat szerdára küldte el az ügyészség Berlinbe. Mindenesetre nagyjelentőségű lett volna a nyomozás szempontjából, ha ezeket a jegyzőkönyveket Schultze még látta volna.

A „Rote Fahne” ma reggeli számában azt a gyanút nyilvánította, hogy a magyarországi frankhamisítási ügygel kapcsolatban ismertté vált Schultze mérnököt a fogházban megmérgezték. Az esti lapok jelentése szerint a berlini rendőrfőnökség állítólag foglalkozik ezzel az ügygel. A „Berliner Tageblatt” szerint az elhunyt holttestét az államügyészség rendelkezése máris le is foglalták boncolás céljából.

Nagy Vázar a magyar nemze gyűlésén

A nemzetgyűlés pénteki ülésén Scitovszki elnök bejelentette, hogy harmincnál több képviselő indítványt nyújtott be a frankvita bezárására. Mintán az aláírók teljes számban jelen vannak, az indítvány fölött a legközelebbi ülés elején vita nélkül döntenek.

Ezután következett a frankbizottság jelentésének folytatódó tárgyalása. Az első szónok Bogya János volt, aki a többségi véleményt tette megáévé. Utána gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter mondott beszédet Jankovics nyugdíjazásáról. Csákyt azzal vádolják egy közbeszólásban, hogy Jankovicsnak rokona.

Propper Sándor: Ne tagadja le a sógorát. Felkiáltások a baloldalon: Sógor, vagy nem sógor?

Csáky: Sógor, de valótlanság, hogy az ő ügyét sógorsági alapon intéztem el. A mások ügyei is olyan elbánásban részesültek, mint Jankovics ezredes ügye.

Györki Imre: Huszonnégy ilyen komája volt. Felkiáltások a baloldalon: Sógor, sógor, sógor! Csáky: Teljes valótlanság ez az állítás. Nem illik tudatosan valótlant mondani.

Folytonosan tartó nagy zaj. Kiabálják: Sógor! sógor! sógor!

Csáky: Nálam nem számít, hogy az illető sógor-e, vagy koma. Aki ilyen állít, az nem mond igazat.

Györki: Be sem volt iktatva Jankovics aktája és már is elintézték.

Csáky: Nem igaz. Aki kételkedik szavaimban, azt felelősségre vonom.

A honvédelmi miniszter után Kis Ernő áll fel szólásra:

Amikor szegény vasutasok ezreit kéyszerítik nyugdíjukról való lemondásra, a honvédelmi miniszternek nincs erkölcsi jogosultsága, hogy Jankovics ezredes-sógor nyugdíjaztatását védelmezze. (Taps a baloldalon.)

Csáky (megyong izgatottan): Erre vonatkozólag már tettem kijelentést. Aki kételkedik a szavamban, azt felelősségre fogom vonni. (Felkiáltások a baloldalon: Mi ez itt: Kaszárnya? Zapásörmester maga?)

Fabián B. I.: Talán pártjaira akarja hívni az egész ellenzékot!

Horváth Zoltán: Hol akar minket felelősségre vonni?

Vázasnyoi: A sóhivatalban!
Csáky: Mindenesetre tudatlanság a képviselő ur részéről ilyesmit állítani.

Scitovszki elnök: Kérem a miniszter urat, használjon parlamentáris kifejezéseket.

Kis Menyhért: Nem érdekel többé a miniszter ur mosakodása.

Csáky: A mosakodást én reggel szoktam elintézni.

Ezután a honvédelmi miniszter d. h. ösen felveszi aktatáskáját és kifelű indul. A baloldaltól kórusban kiáltják feléje:

— Adjánjuk magunkat! Ne is jöjjön többé vissza! Tiszteletjüket a sógorát!

A honvédelmi miniszter a kijáratnál visszafordul és gnyosan int a kezével a baloldal felé, majd kimegy a tereméből.

Szűnet után Vázasnyoi mond beszédet a kormány felelősségéről:

Mielőtt ránszakad a klotür, — mondotta Vázasnyoi — én is hozzászólok a frankügyhez. Ezt az ügyet én is mindig abból a szempontból itéltem meg, hogy több, mint egy esztendőn keresztül az állami térképészeti intézetben a magyar állam tisztviselői a hivatalos órák alatt frankot hamisítottak, az országos főkapitány vezetése mellett. Ez a tény önmagában elegendő a kormány felelősségének megállapítására. (Helyeslés a baloldalon.) A régi időben 24 óra múlva önként lemondott volna az a kormány, amely alatt ilyesmi megtörténhetett volna.

Ezután Vázasnyoi ismét részletesen ismerteti a frankügyet és kijelenti, hogy ezt az ügyet egy olyan kormánynak kell megvizsgálnia, mely nincsen érdekelve az ügyben, amely a nyomozásnak és a vádnak ura lehet.

Kezdetben azt olvastam, — folytatja Vázasnyoi — hogy én nem vagyok egyéb, mint Andrassy eszköze. Olyan lapban olvastam ezt, amelyben még álló szedésként maradt ez abból az időből, amikor az illető lap munkspárti volt. Később észrevettem, hogy a mai korszaknak jobban megfelelő gramofonlemez használják fel ellenem. Eszerint az a helyzet, hogy nem én vagyok a sötét grófok eszköze, hanem nekem dusan felszerelt raktáram van grófokban és nekem csak meg kell nyomnom egy gombot és nyomban jelentkezik egy gróf, aki

azt cselekszi, amit én akarok. Nagyon átlátszó ez is a mai korszakban. Ugyanis nem szívesen hadakoznak ma ugynevezett keresztényirányú politikusokkal és grófokkal. Ennek következtében megcsinálták az elkeresztelésnek a megfordítottját és egyszerűen minden gróft nyomban áttérítettek az én hitemre, ha ez a gróf, vagy politikus ugyanazt a nézetet vallja, amit én.

Vázsonyi ezután minden terhelteket a szerepét külön tisztázza és megállapítja, hogy Nádosy volt a titkos társaságok vezetője.

— Én a parlamenti vizsgálóbizottság működése előtt kijelentettem, hogy amennyiben a többségből alakult más kormány váltja fel ezt a kormányt, fölöslegesnek tartom a vizsgálóbizottság további működését. Eckhardt képviselő ur azt mondja, hogy én kezdetben meg voltam elégedve. Tény az, hogy később már ő volt megelégedve. (Nagy derűltség.)

Eckhardt közbeszólt: Legfeljebb kvittek vagyunk.

A nemzetgyűlést azzal zárják be, hogy holnap folytatják a frankhamisítási vitát és ugyanezzel időben döntenek a klotürügyben is.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A lugosi helyicsoport kulturális előadásai során vasárnap, március 21-én dr. Nobel Sándor (Temesvár) tart nagyérdekléssel előadást „A népek hasremodora és a zsidóság” címmel. Az előadás iránt, amelyet a zsidó hitközség termében tartanak meg, ép olyan nagy érdeklődés nyilvánul meg, mint az eddigi kulturális előadás iránt.

Az „Ezra” mai előadásait a Tarbut iskolában Eötvös-utca 8. szám alatt nem Ferenc József ut 70. szám alatt tartja meg. Az irodalmi előadás sorozat keretében dr. Dienes László: Korunk világnézeti válsága címen fog 3 órai kezdettel előadni. Az orvosi előadáson, mely fél 6-kor kezdődik, előadnak dr. Hamburg József: A szentperkolózisról, dr. Elekes Miklós: Az agyszifiliszról és dr. Herskovits Jenő: A Röntgen-terápia szerepéről a nőgyógyászatban.

A gyulafehérvári Keren Kajemet-bizottság Március 16-án a zsidó iskola nagytermében tartotta meg az albajuliai zsidóság rendszeres évi Keren Kajemet-gyűlését, amelyen különösen az ifjúsági egyesületek voltak szép számmal képviselt.

Akiba

Irtá Giszkalay János

A rabbi.

משה קבל תורה מסיני ומסרה לדושיע
דושיע לוקנים וקנים לנביאים ונביאים
מסרה לאנשי כנסת הגדולה.

Magyarul: „Mózes átalvotta a Tan” a Szinai hegyen és örökre hagyományozta Józsuának, Józsuának a Véneknek, a Vének a prófétáknak, és a próféták átalhagyományozták az „Anse kőnézetet haggódóknak”, a Naggyülekezet férfiai.

A Talmud Avót nevű traktátusa kezdődik ezekkel a klasszikus szavakkal. Tömör, össze-sűrített, szinte távirati stílusban jegyzik fel ezek a szavak azt a történelmi folyamatot, amelynek során a Mózesi „Szóbeli Tan” átszármazott nemzedékről nemzedékre, az utolsó letéteményesig: az „Anse kőnézetet haggódóknak”, a Naggyülekezet férfiai. A „Naggyülekezet férfiai”, alighanem valami periódikusan összeülő törvényhozó testület vagy államtanács voltak a második zsidó államalapítás első idejében és bizonyos mértékig előfutárai a későbbi állandó államtanácsnak és legfelsőbb törvényhozó és ítélkező testületnek, a Szanhedrinnek.*** Működésükről pontosabb történelmi

* A „Szóbeli” Tanról, a „הורה שבעל פה”-ről van szó.

** Tanulságos dolog megfigyelni, hogy a Tan, a Tóra, vagy ha úgy tetszik: a Törvény letéteményesei között a papok (léviták, kohániták) egyáltalán nem szerepelnek. Azok, akik a régi zsidó államot (első és főleg a második) hierarchikus államnak szeretik feltüntetni, — elgondolkodhatnak ezen.

*** Lásd: Herford: „Das Phariseische Judentum”, ellentétben az összes újabbkoru zsidó történetírókkal

viselva. A kolozvári főiroda kiküldöttje, Rosenfeld Sándor egyetemes beszédében vázolta Palesztina mai helyzetét, majd rámutatott arra, hogy komoly és rendszeres munkával milyen nagy eredményt tud a Keren Kajemet felmutatni. Az előadás eredményeképpen egy bizottság alakult, amely vállalta a Keren Kajemet-

munka elvégzését. A bizottság tagjai: Traitel Lidorné, Hammermann Szidi, Rosenfeld Sándor. A bizottság elnöke Rosenbergsz János Keren Kajemet-biztos, aki a gyűlés befejezése előtt egy pár szükséges felvilágosítást adott az egybegyűlt közönségnek a Keren Kajemet adminisztrációjáról és a földvásárlás módzatairól.

Belgiumban kormányválság tört ki a belga frank esése miatt

Jansson pénzügyminiszter már beadta lemondását

(Brüsszel, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A belga frank váratlan nagy árfolyamvesztése következtében a pénzügyi szanálással elfoglalt belga kormány helyzete válságossá lett. Mint ismeretes, az elmúlt héten a belga frank alig néhány nap alatt árfolyamának tíz százalékát veszítette el egyszerre. A belga frankot a múlt év őszén sikerült elszakítani a francia franktól, oly módon, hogy Belgium megegyezett Amerikával a háborús adósságok rendezése kérdésében és ennek ellenében jelentős kölcsönt kapott valutájának stabilizálására. Ez sikerült is. A múlt év októberében a belga frank Zürichben 238 svájci centimeses árfolyamon megállapodott és ezt az árfolyamot azóta állandóan tartotta. A belga kormány a kapott amerikai kölcsönből kifizette függő adósságait, egyideig kacérkodott az új belga valuta megalkotásának gondolatával is, később azonban megelégedett a stabilizációval.

Közel hat hónapig volt teljesen stabil a belga frank s csak a legutóbbi napokban következett be a hirtelen áresés, amely három nap alatt 10 százalékos lett. A váratlan áresés egyszerre következett be a többi külföldi tőzsdéken is és eleinte azt hitték, hogy az árfolyamosökkenés összefüggésben van a genfi eseményekkel. Csakhamar kiderült azonban, hogy az elértéktelenedésnek más oka van és hogy részben Londonból, részben azonban Brüsszélből magából indult ki. Belgiumban ugyanis a legközelebbi jövőben egy belső kölcsön kerül beváltásra, amelyet részben konvertálni szándékozik a kormány. A konvertálásra azonban a kölcsönnek csak egy olyan kis részét jelentették be, hogy a kormány kénytelen volt a kölcsönöket sokkal nagyobb összegben visszaváltani, mint ahogyan azt számításba vette. Miután a beváltási idő már egészen közel van, nem volt már mód arra, hogy külföldi kölcsön felvételével pótolják az esedékes belső kölcsönt

és így a kormány a nyílt piacon igyekezett külföldi devizákat vásárolni.

Amint ennek híre terjedt, Brüsszelben valószínűleg hajóvadászlat indult meg külföldi valuták után és a belga frank a szó szoros értelmében percek alatt veszítette el értékét.

A váratlan események hatása alatt a belga kamara, amely egy idő óta tanácskozásában szünetet tart, rendkívüli ülésre gyűlt össze a pénzügyi válság okainak megvitatására. A helyzetet rendkívül komolyan tekintik. A miniszterium Vanderveelde visszaérkezése után Genf-ből még Vauters miniszter visszaérkezését várja Londonból, hogy végleges határozatot hozzon további álláspontja fölött. Vauters jelentése, aki Angliában egy fölveendő kölcsön ügyében tárgyal, döntő szerepet játszhatnak a kormány további magatartásában.

Valószínűnek látszik, hogy a katolikus-szocialista kormány, minden más politikai kombináció megvalósíthatatlansága miatt, tovább is hatalmon fog maradni. A kormány összetételében azonban változások várhatók. Jansson pénzügyminiszter már beadta lemondását és a kormány elnöke azt mind a valószínűség szerint elfogadja. Utódja, amint kormánykörökben hírlik, Franegui katolikuspartí képviselő lesz.

HYPEROL

fértőtlenít, megvéd torokfájástól

SZÁJZ TABLETTA

Kapható mindenütt.

adataink nincsenek. Csak néhány vezetőjüknek nevét ismerjük és valószínűnek tartjuk, hogy azonosak voltak azokkal az „Írástudókkal” (סופרים), akikről néhány sorral elébb már szó volt és röviden még a továbbiakban is említeni fogunk. Valószínűvé teszi ezt a történelmi felfogásukat az a körülmény, hogy valójában a „סופרים” azok, akik a második államalapítás első idejében, Ezra korában, mint a Mózesi Tan letéteményesei és tovább plántálói szerepelnek. Tudjuk, hogy maga a második honalapító Ezra is „szófer” volt, — ez volt az ő köztudatba átmert gritetonja: „עזרא הסופר”. Ha a „סופר” elnevezést mi a magyar „írástudó” szóval adják vissza, ez megint csak egy egyszerű koncesszió, az Uj Testamentumból a köztudatba átmert megjelölésnek. „Szófer”, a talmudi nyelvhasználatban tulajdonképpen annyit jelent, hogy „tudós”, „tudományal foglalkozó” (Eredeti jelentésben: író. A bibliai korban a „szófer” egy állami hivatalnokot, a kancellárt jelentette.) A Talmud maga, csak a Makkabeus kor előtti tudósokra használja ezt a megjelölést és „דברי סופרים” a szóferok rendeletei, a zsidó állam pusztulása idején tehát Akiba korában már mint régi tradíciók és mint jogforrás szerepeltek. A későbbi és így az Akiba korabeli tudósokat a Talmud „הבבאים” = Chachamim: „a bölcsök” elnevezés alatt ismeri.

Említtük már egyszer: a zsidó mentalitásnak az a jellegzetes vonása, hogy a tudomány és a tudás előtt a legnagyobb és föltétlen tisztelettel hajol meg, — még talán a mainál is erősebben kifejtett karakterisztikuma volt a talmudi kor zsidóságának.* Kalba Savua is azért tagadta meg a leányát, mert egy tudatlan, műveletlen pásztoremberhez ment. Es amikor a tudatlan pásztorból nagynevelű tudós lett, a makacs öreg ur nagy szeretettel békelt meg leányával és a vejével. A tudásnak ez a föltétlen tisztelete megkülönböztetett társadalmi helyzet biztosított a tudománnyal foglalkozóknak a zsidó közösségben. Ez a megkülönböztetés, a tudósoknak kijáró megszólításokban is kifejezést nyert.

és nevezetesen a Wellhausen-iskolával, akik mind tagadásba veszik, hogy egyáltalán lett volna Ezra idejében és közvetlenül utána egy „Naggyülekezet” nevű testület.

* Ez a jellegzetesség végig kíséri a zsidó nemzet egész életpályáját a legrégebb időkől mind a mai napig. Az, hogy a mai zsidóság is, olyan akadályokat nem ösmerő erővel tör a tudományos pályák felé (csak az egyetemekről kitaszított világot bolygó erdélyi zsidó diákokra utalok) nem pusztán a gazdasági viszonyokban leli magyarázatát, hanem jórészt valami őszintén nemesen atavisztikus vonzódás ez a tudás felé. Sok és érdekes példát látjuk ennek a tudásszomjúhozásnak má a bibliai korban is. Dávid király, a zsidó történet legnagyobb erőembere, készséggel meghajol a theokrábiás bölcs asszony szava előtt. Salamon király nem hatalmat és kincseket kíván magának, hanem „bölcs szívet”. A tudásnak szinte fetisszerű tisztelete olyan méreteket öltött a későbbi zsidóságban, hogy a középkori kabbalistikus tanok, a „bölcsességet” Istennek mintegy önmagában is külön életet élő attributumát képzelték el. Ennek a metafizikai elképzelésnek csirája már a talmudi időkben is megtalálható. Salamon király egyik példabeszéde mondja: „Bölcsességem, jirat hassém”. Magyarul: „A bölcsesség kezdete, Isten féltelme”. A minden szót külön mérlegelő zsidó mentalitás két részre osztotta a mondatot, amelynek első fele így új értelmet nyert: Résit chochma = A „kezdet” a bölcsesség. De a bibliai kozmogonia is a „Résit” szóval kezdődik. „Börésit bárá Elókim: „Kezdettel teremtette az Isten” stb. De a „Kezdet” = „Bölcsesség”. („Résit chochma”). És már ősrégi példák vannak arra, hogy a biblia első mondatát, amely tulajdonképpen így hangzik: „Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet”, a zsidó tudósok így fordították: „Bölcsességben (vagy bölcsességgel) teremtette Isten az eget és a földet”.

Folytatása következik.

Va
150 évig
A z
Voronoffnak,
a kísérleti biológus
a neve a tudós
de greffe össze-
sével bízták meg
sebészeti remek-
művészei neve eg-
yessé, sokan min-
dolamentát s n
Hogy mitén
mindenki hamar
gülszében. Voron
még százhusz év
r el léténk il-
lami betegség je-
hurut, melynek
labb korában já-
szervezetnek ezt
szan mutatja, ho-
szerveknek sp-
denek sorvadni-
támasztékul szol-
az életben is a
lőbnek bizony-
tani az értékes
tosabban frizál-
egészségét és te-
ornával, ideg-
voltartásával,
tekintetben. K-
nek a sejtnek
belső hormon,
mirigy választ
Innét érthet
egyszer észlel-
nem minden sz-
a serdülő kor-
fokozatos lerom-
dése csökken. E-
eunuchok (egy-
ezért általában
tartama és csök-
hormonnak jele-
merte fel 1869-
relt meg pótlás-
dern opotherápi-
gyógyítás). De-
gének bizonyult
ajánlata sem a
kítűzés helyes
Közelfekvő
átültetni s e-
azonban — mi-
gresszuson is k-
elégtelem vérell-
rész maradt el-
nap alatt elha-
metódusa. Szán-
leghelyesebbnek
ranosgerézű mó-
azokat áttette
nek tetejébe. E-
megtapadtak, u-
rel, ök meg vi-
a fajlagok sejt-
Igy sikerült m-
varázsolni.
Ez barberen
ronoff. Főneh-
rigynek a besze-
vállalkozó elé-
attól, hogy egy-
másik szegény-
sz anthropoid
vián), melyek
biológiai rokon-
már 1912 óta
tén pajzsmirig-
eredménytel.
A hatás a
csodálatos. A
feledékenység,
jó étvágy s a
rugalmassága
zött több orv-
icják le a tün-
hat éves kor-
vágya lett v-
segítség nélk-
rándulásokon
gez, cikkeke

Voronoff szerint 150 évig élhet el az ember

A mirigyátültetés csodái

Voronoffnak, aki Párisban a Collège de France-on a kísérleti biológia tanára, már régóta jécsengés a neve a tudós világban. A háború alatt a *Hopital de greffe osseuse* (csontátültetési kórház) vezetésével bízták meg, mely híres volt merész s áldásos sebészeti remekműveiről. Hogy most majomműtetei révén neve egy csapásra világszerte vált ismeretessé, sokan mindenképen édesemesnek tartják gondolatmenetét s módszerét figyelemmel kísérik.

Hogy mitől hal meg az elaggott szervezet, arra mindenszámra hamarosan kész a felelettel: végegyen-gülésben. Voronoff szerint azonban sem ember, — még százhusz éves korában sem — sem állat nem ér el léteken ilyen természetes végére; mindig valami betegség jön közbe, akárcsak egy csekélyke hurut, melynek már nem tud ellentánni, míg fiatalabb korban játszva legyőzte volna. Mi okozza a szervezetnek ezt a gyöngülését? A göröső világosan mutatja, hogy a haladó korról éppen a finomabb, a szerveknek specifikus munkáját végző sejtek kezdenek elcsúszni s helyüket a környező, inkább csak támasztékul szolgáló kötőszövet foglalja el, — mint az életben is a köznevesebbek gyakran ellentá-lóbbiak bizonyulnak. Minél tovább sikerül fenntar-tani az értékes sejteknek életképességét, annál biz-tosabban őrizzük meg még az öregedő testnek i egészségét és teljesíthetőségét. *Helyes diétával, tornával, idegméreggel, (alkohol és nikotin) ta voltartásával, kétségtelenül sokat tehetünk e tekintetben. Kiderült azonban, hogy van ezek-nek a sejteknek egy külön élető eleme, egy belső hormon, melyet csakis a jól kifejlett ivar mirigy választ el.*

Imént érthető az a hatalmas, az életben csak egyszer észlelhető fejlődés, melyen a testnek csak nem minden szövete (csont, izom, egy, bőr) átme-gy a serdülő korban, a nemű érés idején, valamint a fokozatos leromlás is, mielőtt az ivarmirigy műkö-dése csökken. Ezért öregednek meg oly hamar az eunuchok (egyik sem éli túl a hatvanadik életévet), ezért általában rövidebb a kasztrált állatok élet-tartama és csökkent az intelligenciájuk. Ennek a hormonnak jelentőségét elsőnek Brown-S quart is-mernte fel 1869-ben és megfelelő injekciókat kísé-relt meg pótlással, ezzel alapját vetvén meg a mo-dern ophoterápiának (állati szövethelyettesítéssel való gyógyítás). De a holt mirigyből nyert nedv gye-nének bizonyult, valamint nem vált be *Steinach* ajánlata sem a becső elvasztás fokozására. A cél-kitűzés helyes volt, de a kivétel célszerűtlen.

Közélfekvő volt a gondolat, magát a mirigyet átültetni s ezzel számos sebész próbálkozott is, azonban — mint a legutóbbi berlini sebészeti kon-gresszuson is konstataáltak — nem sok sikerrel. Az életlen vérellátás miatt csak egy vékony kéreg rész maradt életben, a mirigy belseje néhány hó-nap alatt elhalt. Itt kapcsolódott be Voronoff új módszere. Számos állati kísérlet után a bizonyult leghelyesebbnek, ha fiatal, életerős mirigyeket na-ranyszerű módjára vékony szeletekre bontotta s azokat átette szakszerűen az öreg állat mirigyé-nek tetejébe. Rövid idő múlva a vékony szeletek megtapadtak, új gazdjuk bőven ellátta tápláló vé-re-l, ők meg viszonzásul állandóan juttatják beléje a fajtájak sejteket zsongító s erősítő hormonjukat. Így sikerült mesterségesen egy új serdülőkort elő-varázsolni.

Először 1920-ban végezte az első műtétet Vo-ronoff. Főnehézség volt alkalmas átültetési mi-ri-gynek a beszerzése. Jó pénzért akadt volna ugyan vállalkozó elég, de Voronoff, nagyon elzárkózott attól, hogy egyik gazdag embertársa kedvéért egy másik szegénysorsúat megcsónkítson. Inkább fordult az anthropológus majmokhoz (csimpánz, gorilla, pá-vián), melyeknek szervezete vértképes fejlődése sok biológiai rokonságot mutat. Annál is inkább, mert már 1912 óta több ízben végzett kretinizmus ese-tén pajzsmirigy átültetést: majomról emberre, kitűnő eredménnyel.

A hatás az esetek túlnyomó többségében csodálatos. Az aggság csapásai: izomgyengeség, feledékenység, magas vérnyomás, visszaféjldőnek-jó étvágy s alvás mellett visszatér rég elmult idők rugalmassága s teljesíthetősége. Az operáltak kö-zött több orvcs van, akik szakszerűen s pontosan látják le a tünetek változását. Az egyiknek hetven-tat éves korában kezelébe részkeltett s legfőbb vágya lett volna, ha még egyszer kis kertjében segítség nélkül végigsétálhatna, most turistaki-rándulásokon vesz részt, nehéz műtétet vé-gez, cikkeket ír.

Már eddig is több külföldi sebész gyakorolja Voronoff eljárását, az általános kiterjedésnek azon-ban utjában áll a műtét magas ára, ami az alkalm-as majompéldányok nehéz beszerzésében leli ma-gyarázatát. Az állatoknál nyolc éven át, ötszáz em-beren (nőknél is) öt éven át háromszáz műtétet végeztek, a legfiatalabb cserált huszonkét, a leg-idősebb nyolcvanhárom éves volt. Sikertelenség csak 3 százalékban mutatkozott; a szervezet előre-haladt kimerültsége miatt ugyanis a sejtek regene-rációra már nem voltak képesek. Hogy a többiek-

nél elért kitűnő eredmény mennyire tartós s hány-szor ismételtető, azt egyelőre nem lehet tudni. Voronoff szerint azonban — tekintetbe véve, hogy magasabb emlősöknél az életkor a fejlődési szaknak hét-nyolcszorosa szokott lenni, az ember termé-szetes életkora átlag 150 évre tehető. Voronoff nem állítja a tudományt íres reklámbajhászás, sem pedig léha szenvedélyek szolgálatába, miként egyesek vádolják. Célja: az életet, az Isten leg-zebb ajándékát, nemcsak frázisképen, hanem ig-azán „az emberi kor legvégső határáig” nyújtani.

Érvényét veszítette a locarno-i szerződés?

Hétfőn külpolitikai vita kezdődik a genfi kudarcról a Reichstagban. Távozásra szólítják fel Luthert és Stresemann

(Berlin, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német nemzeti párt sajtóirodája közli: „A genfi események a német nemzeti párt, valamint a német nemzeti néppárt tegnapi ülésén élénk vitára adtak alkalmat, amelynek folyamán a párttagok egyértelműen megállapították, hogy a Luther—Stresemann-kabinet külpolitikája csődöt mondott. A pártok elhatározták, hogy ennek következtében haladéktalanul a megfelelő parlamenti eszközökhöz nyúlnak.” Értésülésünk szerint a genfi debaccleról szóló külpolitikai vita hétfőn kezdődik a Reichstagban.

A német sajtó állásfoglalása

A német sajtó élénken kommentálta a genfi kudarcot. A német nemzeti „Deutsche Zeitung” azt írja, hogy a locarno-i szerződés meghalt. „A Reichstag a locarno-i szerződés alapján adta csak hozzájárulását ahhoz, hogy Németország a Népszövetségbe való felvételre kérje. Mint hogy azonban Németországot nem vették fel a Népszövetségbe, az 1925. november 29-én kötött locarno-i szerződés is érvényét veszítette. Dr. Luther és Stresemann, akiknek politikája összeomlott, jól tennék, ha minél előbb lelép-nének a színpadról.”

A „Kreuz Zeitung” szintén politikai irány-változást követel. A „Germania” azt ajánlja, hogy ne küldjenek többé német delegációt Genf-be, legalább is mindaddig, amíg Németország fel-vételének előkészületei, illetve az összes ezzel kapcsolatos kérdések nincsenek elintézve.

A „Vossische Zeitung” megjegyzi, hogy Genf-ben tulajdonképpen a verállesi Népszövetség bukott el. A Népszövetség, minden hibájával

és hiányával együtt, mégis csak az egyetlen remény volt arra, hogy Európát a barbarizáló-dástól megmentse. Ezek után az utolsó remény, amely még megmaradt, az a tény, hogy a bu-kást nem a német-francia ellentét idézte elő, Briand és Stresemann még ma is jóviszonyban vannak és az európai béke fentartásáért to-vábbra is együttműködhetnek.

A „Berliner Tageblatt” ezt írja a genfi záróülésről: „Brazília bűnösségeit egyhangú itélet állapította meg. De vajjon Brazília-e az egyetlen bűnös? Vagy éppen a főbűnös? Vajjon nem Franciaország és Anglia állottak-e sorompóba azért, hogy Brazília állandó tanácsot kapjon és vajjon nem ők kényszerítették-e Német-oroszországot a visszavonulásra? Briand és Cham-berlain nem kell, hogy csodálkozzanak, hogy Mello Franco, akit ők állítottak oda a színré, olyan jól belejött a szerepébe. Mello Franco szerepe nagyon siralmas. Mindazonáltal ne felejtjük el, hogy ezen az érdekes jellemzíné-szen kívül főszereplők is vannak, akiknek a genfi komédiában sokkal nagyobb részük van, mint Brazília delegátusának.

Harmadik listát is benyújtottak Nagyváradon

A románság Zigre Miklós vezetésével külön listával indul harcba

(Oradea-Mare-Nagyvárad, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi választási küzdelemnek érdekes eseménye történt ma. A liberális-magyarpartí és az ellenzéki lista mel-lett egy harmadik listát is benyújtottak a tör-vényszéken. A lista legfőbb érdekessége, hogy azon kizárólag román nevek szerepelnek, ami annak bizonyítéka, hogy a nagyváradi román-ság nincs megelégedve sem a liberális-magyar, sem az ellenzéki listával. A román lista a kö-vetkező neveket tartalmazza: Rendes tagok: dr. Zigre Miklós ügyvéd, Andru Sever ügyvéd, Ciuntu Stefan, a Banca Nationala főnöke, dr. Roxin Teodor ügyvéd, dr. Trif Titus ügyvéd, Mar-cus István volt színészeti felügyelő, Barbu Romu-lus bankigazgató, Paputov Teodor bankigazgató, dr. Marta Savu ügyvéd, Rusu Tarxivius bank-igazgató, Popovicu Vazul esperes, Lupancia György bankigazgató, dr. Mocan Miklós ügy-véd, Pop Joan banktisztviselő, Popovicu Petru banktisztviselő, Anghelescu ügyvéd, dr. Jercan Nerva, Gombosiu, Ulpiu Traian szerkesztő, Gor-gan Grigor gyáros, Petre George író, dr. Po-pescu Aurél ügyvéd, dr. Deleanu Károly ügy-véd, dr. Pop Joan banktisztviselő, Bucurentiu Nicodemus kereskedő, Roman Romulus bank-tisztviselő, Siarducan Traian ügyvédjelölt, Pa-treas Traian ipartestületi jegyző, Jancu Ferenc földmives, Berinde Joan földmives, dr. Gredi-nar Coriolan ügyvéd. Póttagok: Tokai György banktisztviselő, Hoiban Viktor banktisztviselő, Ursan Demeter földmives, Stoican Sándor bank-tisztviselő, Peiricopol George rokkant kapitány, Silviu Andrei magánzó, Campian Joan gazdál-kodó, Fodor Gavril gazdálkodó, Capai Teodor iparos, Ormorean Lázár mérnök. A listát el-fogadták.

Az egyelőtt ellenzék ma, vasárnap délelőtt hatalmas röggyűlést rendez a Heimann-színházban. A népgyűlésen az egyes pártok központi vezető-férfiai is fel fognak szólalni. A központi zsidó vá-lasztási blokk részéről dr. Fischer József, a Zsidó

Nemzeti Szövetség elnöke utazik le Váradra, hogy a népgyűlésen az erdélyi zsidóság politikai állá-sfoglalását kifejtse. A gyűlés iránt az egész város-ban, sőt a környéken is óriási érdeklődés nyilván-ult meg. Dr. Fischer nagyváradi beszédében ki fogja fejteni azokat az okokat, amelyek a zsidó választási blokkot az ellenzékkel való kollaborációra bírták és tisztázni fogja azokat a félreértéseket, amelyek a váradi jelölésekkel kapcsolatban fel-me-rültek és melyeknek nem utolsó sorban a zsidó közvélemény megtévesztése volt a célja.

Nagy
harisnyavásár

mélyen
leszállított
árakkal

Kötött harisnya, minden színben..... Lei 30
Elohr harisnya, minden színben..... Lei 58
Muszlin harisnya, divatszínben..... Lei 69
Céna muszlin, minden színben..... Lei 98
Selyemfátyol harisnya, minden színben, Lei 125

Blatt

Főtér 13. szám

Divatkötetükben és kötetűnkben óriási választék.

* Palesztina legújabb és legköltelesebb fal-terképe 100 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

Münchhausen báró fajvédő lobogó alatt

E szócok írja még emlékszik, amikor a könyvpiacra került Börries Freiherr von Münchhausen balladák könyve Efraim Lilien illusztrációival. A könyv irodalmi és művészi esemény volt. Lelkes irdalom smokkok megállapították róla, hogy teljesen egyedülálló, noch wie dagewesen alkotások ezek a versek és a pontosan kiszámították, hány esztendeig kell még várnia a világnak, amíg ilyen-miben újabb része lesz. Voltak higgadtak, akik összehasonlították és kifejezések és költői képek tartalmát méregették és báró Münchhausen iarsait nem találták könnyűnek, ellenben kimutatták hogy egyenes vonalon való leszarmazottja a Schiller, Goethe és Freiligrath-féle ballada-szellemnek. Mások új szempontokat kerestek a költemények körül: ime a zsidó nemzeti mozgalom — mondották — mennyire zsidóvá asszimilálja az őgermánt is.

És az emberek nézték a szépen kiállított könyv illusztrációit és elvélve elolvastak egy-egy balladát belőle. Olyan műfaj ez, kérem, amelynek éltető levegője a népszerűség. Időzni kell belőle hegyen-völgyön, meg kell zenésíteni, pódiumról szavaltatni kell, dalban és ajakon újra kell élednie százezerszer a ballada alakjainak. Csak akkor igazi költészet, ha izzig-vérig való kontaktust tudott szerezni költő és olvasó között. Ezt azonban nem tudta meg-hozni sem a könyv számára külön gyártott papíros, sem a sok pompás illusztráció, amit megboldogult Efraim Lilien mester nyilván éppen olyan igye-kezettel és jóindulattal csinált, mint amilyen mű-vészeti készséggel. Bizony nem használt az sem, hogy a báró megírta magáról, hogyan dolgozott az Orosz Lengyelországból német földre elkerült fiatal zsidó művész a kastélyában.

Nem használt az sem, hogy a báró költő meg-interjúvoltatta magát és kijelentette, hogy teljesen a profétizmus álláspontján áll. Lo bökoach, ki im böruchi — ilyesmit mondott — nem a hatalom és a gazdagság, hanem a szellemiség az élet értelme és a zsidóság, amely elszóródottságában ezt az élet-élet vállalta, a világ legnagyobb, legörökkévalóbb népe, akitől minden más nemzet tanulhat.

Ezek a kedveskedések sem használtak a könyv-nek. Münchhausen bárónak egyénileg annyiban használtak, hogy a zsidók előtt mint filozemita népszerű lett, de mint költőt zsidók épagy, mint nemzsidók tisztelték-becsülték, de egyáltalában nem olvasták.

Mint költő végérvényesen meghalt első nagy könyvével, pedig ettől nagy ivben lendülő irodalmi karriert várt. De mint várur tovább is élt valame-lyik württembergi faluban a Schwarzwald közepén, élt és várta jobb idők fordulását. Az idők kereke közben nagyot fordult, de olyant mégsem, hogy küllőjére kapta volna a báró nevét, ugyis mint — poétát.

Erre — ezt már néhány hónapja lehet olvasni a lapokban — Münchhausen báró, aki bennünket odaállított népek követendő példájaként, meggyőző-dött róla, hogy a világ legparazitább, legkizsárná-nyolabb fajzata vagyunk. Beállott a völkischek közé és a fajvédelem lobogója alól nem verses balladák-ban, hanem fullánkos cikkeken adja le a véle-ményét.

Ime egyik legutóbbi prózai kesergője:

„Abban a tiszta felismerésben írom ezt a cik-keket, hogy a németiség az ired lom végér-vényesen meghalt. A német nép több mint har-madfélszer annyi zsidó és külföldi író könyvét veszi, mint németét. Ha csak a produkció hozzá-vetőleges összehasonlítását vesszük, akkor ez azt jelenti, hogy százhusz német szivebben olvassa az egy zsidó könyvét, mint azt a 120 könyvet, amit fajtestvéreiről írtak. Ez annyira megrendítő, hogy az embernek eláll a lélekzete; a német írásművészet meghalt. A zsidó és külföldi írók diadalmaskodtak az egész vonalon! Aminthogy diadalt arattak a szinpadon.

Nem akarek senkinek sem szemrehányást tenni, semmi közöm az antiszemitizmushoz, amelynek apja az irigység és fivére a gyilkosság, de nem hallgathatom el gondolataimat. Senki nem vonhatja meg a bacillusok jogát a létre; épagy élhetnek, mint minden más teremtménye a ter-mészetnek... — és van-e valaki, aki vitássá teheti az életet a zsidók számára, akik teljes egyenjogu-sággal élnek közöttünk.

Csak a felületesen gondolkodó német hibeti, hogy egy Heine-dalban az ő lelki hullámai ugyan-olyan hullámhosszal rezegnek. Csak a felületekei

mozgó német hibeti, hogy a Heine-költészet ki-fejezi azt, amit a német érez. Csak akiben az ősz-tónnek minden szikrája kihalt, hibeti, hogy Jakob Wassermann mesteri keze német embereket tudott megteremteni. Ez a nagy költő elég okos ah hoz, hogy regényeiben mindig is fajtestvéreit sze-repelteti. Csak aki mentes minden népi becsület-érvéstől, tudja olvasni Emil Ludvig (született Cohn) császárkönyvét szégyenpir és felháborodás nélkül. Ez nem egy önmagáért való ítélet. Nem. Ez fölött való harag, hogy egy bevándorolt idegen fajta gyer-meke az én fejedelmemet lebecsülni merészei.

Egyre azonban kérek mindenkít: e gondolato-kat ne tekintse antiszemitizmusnak. Senki a vi-lágon nem akarja kevésbé, mint én a külföldiek kiűztetését és a zsidókna a gettőba való vissza-szorítását. Csak azt akarom mondani, hogy a né-metség számára hiányzik a nagy, a hatalmas vezér-egyéniség, amely az egész népet egybefogó és ma-gával lendítendő felfelé. Nincs Leninünk Mussoli-niok, Bismarckunk, vagy Goetheink, Kantunk, vagy Dührerünk... Mikor fognak kisarjadni igaz fér-fiak a német televényből...“

Óriási tüntetés és utcai harcok Pekingben

A kínai kormány elfogadta a külföldi hatalmak ultimátumát

(London, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kínai konfliktus az utolsó pillanatban békés megoldást nyert. Mint ismeretes, a Sárga tengeren cirkáló angol, amerikai, francia és olasz hajórajok ultimátumban követelték a tiencsini kikötő megnyitását, hogy a szorongatott külföldi állampolgároknak védelmére csapatokat szállíthassanak partra. A pekingi kormány teljesítette az ultimátum követeléseit, amiről formális jegyzékben értesítette az érdekelte hatalmak képviselőit.

A kínai jegyzék azt a megoldást javasolja, hogy a külföldi tengerészcsapatok tisztjei lép-jenek összeköttetésbe a belföldi katonai hatóságokkal és közösen igyekezzenek biztosítani a rendet és a szabad közlekedést. A válaszigyzék hangsúlyozza, hogy az európai és amerikai csapatok ne nyuljanak tulszigoru rendezabályokhoz.

A pekingi kormány engedékenységének hírére a nemzeti érzelmű diákság óriási tüntetést rendezett a kormány és az idegenek ellen. A hatóságok kénytelenek voltak katonaságot kérni, amely a fegyveret használta. Az utcai harcokban 17 diák meghalt és 16 megsebesült. A kato-naságnak is tekintélyes veszteségei voltak.

Goga belépett a liberális pártba és kormányalakításról tárgyal?

Óriási botrány a néppárti deklaráció felolvasásakor. A többségi képviselők sem értik a választójogi törvényjavaslat rendelkezéseit

(Bucuresti Bukarest, március 20. Az Uj Ke-let tudósítójától.) A parlament ülésén Jacobescu parasztpárti javaslatot terjeszt be az övezgyek és árvák segélyének a felemelésére. Kimutaja, hogy ez nem jelent nagy meg'erbelést a kincs-tárnak, viszont a nyugdíjasokou sokat segít. Joanitzescu az ilfovi prefektus ellen kér intézkedéseket, aki a megyében 30 község ta-nácsának megalakulását megakadályozta.

Ezután megszavazzák az egészségügyi mi-nisztérium átszer vezéséről szóló javaslatot, majd Goga felolvassa a néppárt deklarációját a vá-lasztójogi javaslattal kapcsolatban. A felolvasás alatt óriási botrány van a gyűlésen. Diaconescu és Iungu liberális között súlyos természetű sértő szavak hangzanak.

A néppárti deklarációja

A deklaráció hangsúlyozza, hogy a néppárt elfogadja a választójogi javaslatot elvben, csu-pán az urnalopások ellen kér hathatósabb in-tézkedéseket. Javasolja még, hogy a mandátu-mok a pártokat illessék és ha valaki elhagyja a pártot, a mandátum a pártra szálljon át.

A parasztpárt és a liberálisok tapsolnak, a nemzeti pártiak nem. Hangok a liberálisok ol-daláról: Vannak repülőemberek?

Junian szól hozzá a javaslathoz s kritizálja annak sérelmes pontjait. Az ülés fél 8 órakor ért véget.

A kamara holnap, vasárnap is három ülést tart. A szenátus pedig hétfőtől kezdve tart napi három ülést.

Az kamarai ülés után a liberális klubban a többségi képviselők és szenátorok újabb ülést tartott, amelyen Tancred Constantinescu ismertette előttük a választójogi törvényjavas-latnak azon részét, amely a mandátum elosz-tásra vonatkozik.

Tancred Constantinescu fejtegetéseit senki sem értette meg és így újabb módszert javasoltak.

A kormány bucsbankettje

A többségi értekezleteket azért tartják meg egymásután, hogy a javaslat parlamenti meg-szavazását biztosítsák.

Ime így fest a báró ur 1926 kan, amikor ki-józanodott a zsidók profétizmusából. Még nem zavarja ki a zsidót, még nem gyilkoltat, még megkegyel-mez nekünk és csak szeliden bacillusoknak tisztel nemes fölháborodá-ában, amiért nem olvassuk mi sem (pedig bacillusokodásunk mellett olykor könyvet is veszünk a kezünkbe) az ő balladait. Lehet, könnyen lehet, hogy később megfordul és visszajö-zanodik. Talán belátja, ami mindennél kézenfekvőbb, hogy egy ilyen, generációk során ászellemesült nép, mint a zsidó, inkább kitermelhet magából állandó irodalmi értékeket, mint az a nép, amelynek egész le'ki konstrukciója a mérőlére és közű felé van beállítva. Lehet azon bosszankodni és fölháborodni, de nehéz változtatni. A zsidó írókat olvasni fogják a germánok, amin hogy olvassák a franciák köny-veit és az oroszokét és ahogy olvassák a kevés né-metét, ha azok olvasnivalók.

Lehet, — amilyen kalardos meggyőződésű ez a Münchhausen báró — lehet, hogy fog még ben-nünket dicsérni is. De nem valószínű, hogy mi valaha is olvasni fogjuk a könyvét.

Szabó Imre

A jövő hét péntek estéjén egyébként a kormány a többségi képviselők és szenátorok tiszteletére óriási bucsbankettet rendez.

A szenátus mai ülésén Mirboleanu rami-cularati püspök több figyelmet kér a minisz-terium részéről a papokkal szemben és in-tézkedéseket a külföldi egyházak propagan-dája ellen.

Goga átpártolt a liberálisokhoz

Politikai körökben élénk diskusszió tárgyát képezi az a hír, hogy Goga Octavian belépett a liberális pártba. Ezzel kapcsolatban a „Cu-vantul“ ezeket írja: A hír Goganak legutóbbi parlamenti magartása után feltétlenül igaznak vehető. Nem is lephet meg senkit ez a hír, hiszen Goga már régóta előkészíti, hogy az averescanizmus teljes hajótörése esetén átlépjön a liberálisokhoz. Megcáfolhatatlan adatok alap-ján állítjuk, hogy Goga Octavian a napokban megbeszélést folytatott Duca külügyminiszter-rel, akitől intervenciót kért arra, hogy Bratianu miniszterelnökkel tárgyalhasson. Bratianu a be-tegségére való hivatkozással a külügyminisztert hatalmazta fel arra, hogy Gogával beszéljen. Goga még informálódott a helyzetről és azután felajánlotta szolgálatait a liberális pártnak, amit Duca közvetítésével Bratianu el is fogadott.

Kormánykörökben — folytatja a „Cuvan-tul“, — ahonnan információkat kapjuk, azt is mondják, Averescura való tekintettel Goga engedélyt kért arra, hogy az új kormány meg-alakulásáig még a néppártban maradjon. En-nek ellenében Goga megígérte, hogy a marghi-lomanistákat is magával viszi a liberális pártba.

A kamarában ma délután Goga több libe-rális képviselővel és vezetőpolitikussal tárgyal-t arravonatkozólag, hogy bizto itsa az ő támo-gatásukat a kormányalakítás esetére. Különö-sen Palivan beszarábiai parasztlevezzel beszél-getett sokáig, hogy az ő támogatását megnyerje.

— Katonai amnesztia készül. Bukarestből jelentik: Mardarescu hadügyminiszter ma délelőtt a királynál volt kihallgatáson. Az uralkodó köze-lebből újabb amnesztiát fog adni a katonai elítél-tek számára.

Az a r amelynek olvasóink deklodést tőségű szá az első alk vallásra és saját szem amit az új Palesztinát tévhitet, keresztény felőlei Kom tomat. A kivételes j minimális azon még között élő napra terv (tizenkétez fizetéssel k egész gyön lan olcsósá rándulást vevőt verll ill egy ha ut egész nem üzleti oszlanak.

Az Uj tettel, hog kedvező r költségeit elhatározta vett palesz keretén be telkérjük a szándékuka szerkesztős landók-e az résztvenni társasutazá

A kirán dulás Kon Konstancia-dással. Ale sal. Kairo— dulásokkal Jeruzsálem öszesen öt Részvéte

15.000 lej. az összes K stancatói K rándulás re a körülbelü zónság a le részeseüljön, külön ágyak kényelméről A hajón fü és olvasóter mar fedélz kurákra. Az zsidó jelent igényt, ugy tetben kielé

Azon zs csak Palesz ránduló társ oda, mint a haifai kiköt résztvevők pal meghos

Külön n hogy a rend ről és vizun A részve páratlanul o jelentse be hónap 31-ig levelezőlapo l. elő- és v jelentett lak lása, 5. mily milyen ked különös ígér külön kabin

A levele fizetendő, v Blank koloz címre a rész eg 7500 lej

A palesztina-egyiptomi társaskirándulás

Az a nagyszabású keleti társaskirándulás, amelynek megrendezéséről tegnap hírt adtunk, olvasóink széles rétegeiből a legnagyobb érdeklődést váltotta ki. Annál nagyobb jelentőségű számunkra ez a kirándulás, mert ez lesz az első alkalom, amikor Erdély intellektueljei vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül saját szemekkel győződhetnek meg mindarról, amit az új zsidó szellem az utóbbi években Palesztinában alkotott és eloszlatott az a sok tévhitet, ami erről a problémáról zsidók és keresztények körében keletkezett. A kirándulás felőle Konstantinápolyt, Palesztinát és Egyiptomot. A kirándulásnak főként az kölcsönöz kivételes jelentőséget, hogy annak költségei oly minimális összegben vannak megállapítva, hogy azon még a legszerényebb anyagi viszonyok között élő emberek is résztvehetnek. A husz napra tervezett utazás összes költségei 12.000 (tizenkétezer) lej tesznek ki és 3000 lej ráfizetéssel külön kabinban lehet megtenni az egész gyönyörű hajóutat. E kirándulás páratlan olcsóságának titka abban rejlik, hogy a kirándulást szervező társaság legalább ezer résztvevőt verbuvál össze s ezen a révén módjában áll egy hatalmas óceánjáró gőzöst kibérelni az ut egész tartamára s minthogy a vállalkozás nem üzleti jellegű, a költségek rendkívül megoltsanak.

Az Uj Kelet szerkesztősége arravaló tekintettel, hogy e kiránduló társaságnak sikerült kedvező megállapodások révén a részvétel költségeit valóban a minimálisra redukálni, elhatározta, hogy az általa régebben tervbe vett palesztinai társas kirándulást e kirándulás keretén belül fogja lebonyolítani. Eppen ezért felkérjük azon olvasóinkat, akik részvételi szándékukat már korábban bejelentették lapunk szerkesztőségének, közöljék velünk, hogy hajlandók-e az alább közlendő feltételek mellett résztvenni széleskörű palesztina-egyiptomi társasútatáson.

A kirándulás programja a következő: Indulás Konstantinápolyból április 25-én. Útirány: Konstantinápoly—Konstantinápoly 24 óra tartózkodással. Alexandria szintén 24 óra tartózkodással. Kairo—Port Said és környéke napi kirándulásokkal összesen három nap. Haifa, Tel-Aviv, Jeruzsálem és környéke napi kirándulásokkal összesen öt nap.

Részvétel díja 12.000 lej, külön kabinnal 15.000 lej. Ezen összegben bennefoglaltaknak az összes tengeri és szárazföldi kiadások Konstantinápolyi Konstantinápoly teljes ellátással. A kirándulás rendezősége gondoskodik róla, hogy a körülbelül 9-10 napig tartó hajóúton a közönség a legjobb és legbősebb sabb ellátásban részesüljön, biztosít minden résztvevő számára külön ágyneműt és általában a résztvevők teljes kényelméről és szórakoztatásáról gondoskodik. A hajón fürdőszobák, külön étkező, dohányzó- és olvasótermek állnak rendelkezésre. A hatalmas fedélzet különösen alkalmas napfürdőkárára. Amennyiben megfelelő számú olyan személy jelentkezés akad, aki rituális kosztra tart igényt, úgy ez megoldható egy minden tekintetben kielégítő vegetáriánus étkezés útján.

Azon zsidó utasokra való tekintettel, akik csak Palesztinát akarják meglátogatni, a kiránduló társaság úgy határozott, hogy úgy az oda, mint a visszaútnak érinteni fogja a hatiai kikötőt, hogy a Palesztinában maradó résztvevők ott tartózkodásukat további öt nappal meghosszabbíthassák.

Külön nagy előnye e társaskirándulásnak, hogy a rendezőség gondoskodik közös utlevélről és vízumról.

A részvétel feltételei: Mindenki, aki e páratlanul olcsó kiránduláson részt akar venni, jelentkezze be ezen szándékát legkésőbb március hónap 31-ig az Uj Kelet szerkesztőségéhez egy levelezőlapon a következő adatok közlésével: 1. elő- és vezetéknev, 2. foglalkozás, 3. bejelentett lakása, megye, helységnevével, 4. vallása, 5. milyen nyelven beszél, 6. van-e valamilyen kedvezménye a CFR-en, 7. vannak-e különös igényei. Ebben a rovatban kérjük a külön kabinigényt is bejelenteni.

A levelezőlap elküldésével egyidejűleg befizetendő, vagy átutalandó a Banca Marmarosch, Blank kolozsvári fiókjánál „Exkursunea Cairo” címre a részvételi díj fele, vagyis 6000, illetőleg 7500 lej és ezenkívül 500 lej nevezési díj.

Ugyancsak ezzel egyidejűleg gondoskodjék minden résztvevő szándékáról, hogy a kirándulás rendezőségének felszólítására beküldhessen postafordultával személyazonossági igazolványát (certificat de identitate) és három hitelesített fényképet.

Abban az esetben, ha a kiránduláshoz szükséges ezer résztvevő nem gyűlne össze, úgy a befizetett részvételi díjakat, a nevezési díjjal együtt, a kirándulás vezetősége hiánytalanul visszafizeti. Ugyancsak visszatéríti ezen összegeket azoknak, akik közbefjött betegség miatt nem vehetnek részt a kiránduláson.

Milliók árulopás a kolozsvár-nagyváradl vonalon

Kétévi garázdalkodás után ártalmatlanná tették a tehervonatokat fosztogató vasutasokat

(Cluj-Kolozsvár, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvár-nagyváradl vonalon fekvő lerakóállomásokra, de elsősorban Nagyváradra, Egeresre és Kolozsvárra már hosszú hónapok óta feltörve és hiányosan érkeznek meg az értékes áruszállítmányokat szállító vagonok. A károsult gyárosok és kereskedők mindannyiszor megtették a feljelentést, de a vizsgálat pozitív eredményre egyizben sem vezetett. A tehervagonok kirablásának körülményei annál inkább rejtélyesek voltak, mert a kirablott kocsik ajtajának závarzatán külső erőszaknak, lakatfeltörésnek még nyoma sem maradt. Csak az volt világos a nyomozó hatóságok előtt, hogy egy jól megszervezett és bűmlatos ügyességgel dolgozó, kiváló rutinnal rendelkező rablóbanda végzi rendszeresen a kocsik kifosztását.

Az első nyom

A nyomozást a kolozsvári és nagyváradl állomásfőnökségek karöltve folytatták, de a vonalon tartott többszörös vizsgálat és razzia ellenére sem kerültek meg a tettesek. Végre e hét folyamán a nagyszabású állomásfőnökség és a nagyszabású rendőrség átiratot intéztek a kolozsvári vasúti állomás rendőri kirendeltségéhez, amelyben közlik, hogy Pantea Desideriu kolozsvári beosztású katonai segédfékezőnek nagyszabású rokonai rendszeresen áruküldeményeket kapnak Kolozsvárról és kéri a sürgős vizsgálat bevezetését az áruk eredetét illetőleg.

A nyomon elindulva, Faragó Avram rendőrközség vezetője bevezette a vizsgálatot és az állomásrendőrség egyik detektívjével, Janco Teodorral két nappal ezelőtt egy éjjel titokban felszállt arra a vonatra, amelyen Pantea Desideriu zárfékező is rajta volt.

A gorbói malom litka

Már éjszakára járt az idő, midőn a vonat Magyarországi állomásra befutott. Mindaddig a vonaton utazó rendőrtisztek semmi gyanusát nem vettek észre. Faragó komiszár leszállt a vonatról és elrejtőzött az állomásépület egyik mellékhelyisége mellett. Nemsokára észrevette, hogy a fagyos éjszakában a vonat irányából két lámpa közeledik egymáshoz. A vonat két fékezője volt. Amint csaknem közvetlenül előtte elhaladtak, a suttogó hangon vitatkozók párbeszédéből csak elejtett szavak hatoltak el hozzá: Amint a vonat elindul... Figyelnek bennünket... Ne félj semmit... akkor hát vigyázz... A vonat csakhamar kifutott az állomásról és alig ért a nem messze fekvő, elhagyott Nadas malom elé, az éberem figyelő komiszár látta, amint a vonat végén levő vagonokból súlyos tárgyakat dobálnak le lázas sietséggel. Az éj sötétjében a vonat tovább haladt és Bánffyhunyd tájékán megismétlődött ez a jelenet.

Rablók a vonat tetején

Azt, hogy miképen kerültek az értékes árukkal telt ládák a rablók birtokába, nem tudta magának megmagyarázni Faragó komiszár. Folytatta tehát vizsgálódásait. Csucsá után egy tehervozat magas fékezőfülkéjében helyezkedett el és feszült figyelemmel kísérte a vonat vagonjait. Alig szaladt ki a vonat Csucsá állomásáról, egyik tehervozati tetején három ember imbolygó árnyát vette észre, akik a vagon bádorgófedelzetét feszegették lázas sietséggel.

Most már nyomon volt. A révi állomáson Pantea Desideriu és a vonat egész kísérszemélyzete a rendőrség foglyai voltak már. Mindenekelőtt Pantea Desideriut hallgatta ki Fa-

A kirándulás rendezőségéhez közvetlenül is lehet fordulni a felvilágosításért a következő címen: Anna, dr. German Cluj, Casuta postala 135.

Minthogy a jelentkezésre már csak igen rövid idő áll rendelkezésre, felkérjük mindazokat, akik ezen a nagy kulturális jelentőséggel bíró kiránduláson részt kívánnak venni, hogy ezen szándékukat lehetőleg postafordultával közöljék lapunk szerkesztőségével. Az Uj Kelet a kirándulás részleteiről és a még szükséges tudnivalókról közvetkező számaiban részletesen fogja informálni az olvasókat.

ragó komiszár, aki kezdetben állhatatosan tagadta a terhére rótt bűncselekményeket. Végül azonban ellentmondásba került önmagával és a keresztkérdések sulya alatt bevallotta, hogy Dumitru Munteanu katonai segédfékezővel és Pane Nicolae vasutással már csaknem két év óta rendszeresen fosztogatták a tehervozatokat. Az elrabolt áruhoz oly módon jutottak hozzá, hogy feltörték a vagonok bádorgófedelzetét és értékes áruk kiemelése után visszazögztek.

Megtalálják az áruaktári

A vállomás alapján azonnal őrizetbe vették Pantea két társát is. Megállapítást nyert, hogy a lopott áruk nagyrészét a Magyarországi malom elhagyott malomban raktározták el és azt időről időre Nagyváradra szállították értékesítés végett. De bűntársaik voltak Bánffyhunydalon és a vonalmenti többi állomáson is. Kiderült, hogy a két év óta összelopkodott áru értéke meghaladja a másfélmilliót. Faragó komiszár Magyarországra utazott és a malomban valódi raktárat fedezett fel. A legkülönbözőbb árukat, szöveteket, selymet, vásznakat, gyapotot, kendőket és fűszert lopkodtak össze. Az adatok alapján Faragó komiszár a letartóztatásban lévő fékezőkkel együtt tegnap általános razzia rendezett a vonalon, amelynek eredményeképpen több letartóztatást foganatosítottak. A károsult kereskedők között vannak a Léb fivérek cég, továbbá Judovics Lázár, Biro Andor és több más kolozsvári és nagyváradl nagykereskedő. (k. r.)

Lloyd Expr.

Telefon 419

Zongoraszékek kaphatók!

Erdély legrégebbi és legmegbízhatóbb

zongora raktára

Cluj, Str. Saguna 14.

TRISKA I.

Szállít zongorát, pianót gyári árban, a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett. Több ezer elismerő irat megtekinthető. Vidékre szállítási költségeit a cég viseli.

Tánc- és művészlemez, beszélőgépek raktáron.

פנס של פנס

fűszeráru kapható

GRÜN FRIDA

cégnél, Bolyai-u.

* A takarékos áramfogyasztású izzólámpa csökkenti a világítási költségeket. Vásároljon „Tungsram” félvattos izzólámpát.

Én nem akarok megfiatalodni!

Kedves Voronoff mester, én nagybecsülöm az ön fiatalító művészetét, összes ellenségeimnek szívből kívánom, hogy százötven évig éljenek, de engem hagyjon ki a számításából, mert én nem akarok megfiatalodni. A majommirigy, mint fiatalító eszköz, már azért sem imponál nekem, mert eddig is tulok vonatkozást fedeztem fel ember-társaimban ezzel a nagybecsült állattal kapcsolatban; félek, hogy ez a rokonság még intenzívebbé lesz.

Nem akarok azért sem megfiatalodni, mert örülök, hogy végre békében hagynak a nők, helyesebben én hagyom őket békében. A megfiatalodás annak a veszélynek tenne ki, hogy újra a szerelmi költészet vizeire eveznek át, ami pedig a legrosszabban fizetett műfaj. Az ifjúságban mindig megvan az a hajlam, hogy tulbecsülje a számításait, én pedig örülök, hogy már tul vagyok rajtuk, vagy legalább is a nehezén. Amíg az ember-mirigyek buzgó munkája révén — tulrózsásnak látja a világot, addig megvan benne az a hajlandóság is, hogy birtokba vegye a világot, holott a világ egyáltalán nem reflektál arra, hogy boldogítsuk.

Nem akarok megfiatalodni, mert a fiatalossággal együtt jár a képzelgések legrosszabbika, az a felengző hit, hogy megváltás az emberiséget, anélkül, hogy ő maga emberré lett volna. Nincs rosszabb dolog, mint a kísérletezés, a fiatalság pedig kísérletező, mert nincs tisztában azzal, hogy minden kísérletezés egy dologra vezet: semmire, vagy legjobban esetben a semmi új köntösbe való felékesítésére.

Kedves Voronoff, én meg vagyok elégedve a családommal, nem kívánok újabbakat, vagy legalább is nem akarom előlrol kezdeni őket. Az élet virágos kertjében lesztem a rózsákat s meggyőződtem arról, hogy a csalán van olyan fontos a természet kertjében, mint a virág. Nem akarom előlrol kezdeni az optimizmusomat, amely végül is mindig pesszimizmusra vezet.

S különben is, éppen öregedő szemem győznek meg arról, hogy a világ és a nők jobban szeretik az öregséget, mint az ifjúságot. Az ifjúság rendszerint treszetű és fantasza, az öregség helyes szemmértékkel van felruházva. Ezért van olyan sok öreg embernek fiatal és szép felesége, igen sok fiatal embernek pedig öreg és csunya ideálja. Az öregség szemüveggel jár, tehát helyesen látja a dolgokat, a ruha alatt is megsejti az igazi értékeket; az ifjúság rendszerint optikai csalódásban szenved s elefántnak nézi a bolhát.

A fiatalság rendszerint lázad, vagy mindent helyesel. Az öregség nem csinál nagy dolgot semmiből, megőrzi hidegvérét, miután ezt könnyen is teheti. Az ifjúság vagy arról van meggyőződve, hogy a világ nagyon rossz, vagy arról, hogy nagyon jó. Az öreg ember, még ha véa is, tudja, hogy a világ se nem jó, se nem rossz, hanem olyan, amilyen. Az ifjúság nagyon becsüli az ostobaságait, az öregség még a saját ostobaságaitól sincs elragadtatva, mert már rendszerint megszokta azokat. Én is megszoktam a magamét s ebben a pillanatban igazán nem tudom, hogy — megfiatalodásom esetén — ostobaságomat nem e hinném zeneialitásnak. Mert huszéves koromban annak néztem.

Mesterem, tudom, hogy jó az élet. De az embernek annál szomorubb megválni tőle, ha ifjan kell otthagynia. Nem bírnám elviselni, hogy igaz könyveket, igaz fájdalomokat szerezzek embertársaimnak, akik százéves ifjúságom halálbezuhanásán kétségbe volnának esve. Konzervatív szellem vagyok, nagyapám hetvenöt éves korában halt meg, nagyanyám kilencvenöt éves és még él: én is megelőztem ezzel az életkorral. Tudom, hogy a konzervativizmus nem más, mint ragaszkodás a tévedésekhez és az önzéshez, de ha ezekhez ragaszkodom: emberi lényemet igazolom csak. A tévedést és a gonosz-ságot.

Bizonyos, hogy nem volna rossz látni: mi lesz száz év múlva e nyomorult világon. Lehet, hogy fantáziámban van a hiba, de úgy érzem: az emberiség multja bevilágít a jövőbe is. És mi a mult? Óserdő, máglya, gettó és szerelem. Az emberek szerettek, szenvedtek, meghaltak.

Ezért nem érdemes megifjodni, Kedves Voronoff mester. Egyébként biztosítom nagybecsüléséről.

Ping Pong

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégibb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség melletti készítő középiskolai magánvizsgákra, **örötszög** vidéki tanulókat is.

Budapesti, VII., Dohány-u. 84. Tel. J. 124-47.

Lefolyt az első telefonbeszélgetés Európa és Amerika között

(London, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap reggel az emberiség kulturtörténetének egyik legnagyobb eseménye játszódott le London óriási főpostáján. Ötven évvel a telefon feltalálása után tegnap folyt le az első beszélgetés Európa és Amerika között. A szinte történelmi jelentőségű beszéd a következőképpen folyt le:

— Halló, itt a „Times“ munkatársa szeretne beszélni a „Newyork Times“ munkatársával.

— Igen, itt Miss Abel Abbot, a „Newyork Times“ munkatársa.

— A „Times“ szerkesztője üdvözlését küldi a „Newyork Times“ szerkesztőjének.

— Amit a „Newyork Times“ szerkesztője hasonló üdvözléssel viszonzoz.

— De jó dolguk van Önöknek a „Newyork

Times“nél. Még csak most keltek fel, mi pedig már régen meg is ebédeltünk.

— Ja, igaz, csakugyan, hiszen Önök Londonban vannak, mi pedig Newyorkban.

Ezzel a beszélgetéssel nyitották meg a londoni—newyorki kábelvonalat. A távolság 3300 mértföld, vagyis ötmillió 800 ezer yard. Az angol lapok ezzel kapcsolatban megemlítik, hogy a telefon feltalálója Graham Bell pontosan ötven évvel ezelőtt hat yardnyi távolságra beszélt egyik szobából a másikba a legelső primitív telefonkészüléken. Az európa—amerikai beszélgetések főpróbájára az angol sajtónak mintegy hatvan képviselőjét hívták meg, akik sorra három három percet beszélhettek az amerikai sajtónak a tulso oldalon várakozó ugyanannyi képviselőjével.

Kolozsváron hétfőn megkezdődik az ügyvédsztrájk

Szombaton délután megalakult a sztrájkbizottság

(Cluj Kolozsvár, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette az Uj Kelet, hogy a kolozsvári ügyvédek az erdélyi és bánáti ügyvédi dékán konferencia határozata értelmében március 22-én sztrájkbalépnek. A sztrájkot kimondó határozat rendelkezései értelmében az erdélyi és bánáti ügyvédek ultimátumszerű távirati memorandumot intéztek az igazságügyi kormányhoz és a miniszterelnökhöz, amelyben feltárják az igazságszolgáltatásnak súlyos sérelmeit, kérve, hogy azokat minél előbb orvosolják. Miután a sérelmek orvosolása nem történt meg, Jon Suciú dr. ma estére a kolozsvári ügyvédek értekezletre hívta össze, amelyen közölte velük, hogy az előző határozatok értelmében az általános ügyvéd-sztrájk miképpen az egész országban, hétfőn Kolozsváron is kezdetét veszi.

Pop Jonel dr., az ügyvédek sztrájkmozgalmának agilis organizátora felolvasta az általa készített és a dékánkonferencia által elfogadott sztrájk-szabályzatot, amely precizen és világosan körvonalozza azokat a határokat, amelyekben belül az ügyvédek a sztrájktilalom ellenére is működhetnek. Ezután megválasztották az ugyanevezett sztrájk-bizottságot, amely az ügyvédi kamara helyiségében

minden nap össze fog ülni, hogy vitás esetekben az ügyvéd részvételi joga fölött döntsön. A sztrájk-bizottság tagjai a kolozsvári ügyvédi kamara választmányja, valamint dr. Ausch, dr. Bodea, dr. Kertész, dr. Goldner, dr. Tusa, dr. Pop, dr. Erdős, dr. Ládai, dr. Runcan, dr. Juga, dr. Jakobi és Rosin ügyvédek.

A kolozsvári ügyvédek egyhangulag vették tudomásul a sztrájkot kimondó határozatot. Dr. Jon Suciú, az ügyvédi kamara elnöke munkaársaink kérdésére kijelentette, hogy a kolozsvári ügyvédek abszolút egységesen és ritka fegyelmességgel álltak a sztrájk mellé, amelynek sikerében mindannyian biznak.

A sztrájkmozgalom egyébként, Ploesti városát kivéve, az egész országra kiterjed. Csernovitzi tudósítónk jelentése szerint a bukovinai ügyvédek vezérlőbizottsága elhatározta, hogy az országrész különböző városaiban négyüléseket fog összehívni, amelyen a sztrájk-komitét által kijelölt ügyvédek fogják a sztrájk elzáróanyagait és okát ismertetni és a lakosságot a sztrájkmozgalom támogatására felhívni. Az ügyvédek sztrájkmozgalmának ellenére a bíróságokon folytatni fogják a tárgyalásokat.

házasságot a hatalmas diktátor tudta nélkül, ekkor azonban már minden lépésüket a detektivek raja figyelte. Detektivek figyelték a leány családját is. Végül, amikor úgy látták, hogy érkezett a döntő beavatkozás ideje, rendőrök jelentek meg Tripesicskeál és felzárkolták a leányt, hogy csomagoljon és hagyja el Athént. Vonatra ültették és Szalonikiig kísérték, ahol kényerutlevelet adtak a leánynak és megfenyegették, hogy ha nem jelentkezik a belgrádi görög követségnél, megölik a szüleit. A belgrádi rendőrség egyelőre megfigyelés alatt tartja a szép görögországi leányt, amíg hivatalos felvilágosításokat nem kap a szerelmi történetéről. A Belgrádban élő katoriak Tripesics Retta elbeszélésének nagy részét már igazolták. A további fejleményeket különösen a dalmát kolóniában várják izgatottan.

— Egész Középeurópában emelkedik a tengeri ára. Budapestről jelentik: A tengeriben az elmúlt napokban lendületesebb üzlet fejlődött ki. A hajózás megindultával olyan élénk volt a kereslet, hogy a hajó- és külföldi határállomásokon átmenetileg ezidőszereint egyáltalán nem lehetett promt árut kapni, de a magasabb árak látára a termelők ismét kintáltak árut és ma már ugy promt, mint májusai szállításra jelentékeny a kínálat. Az eladások főleg Brailán keresztül és Rotterdamm rendelkezéssel történnek. Jugoszláviában is teljesen megszűnt az export. A romániai piacon az árak még nem alakultak ki.

Ha művészi kivitelű **fa, vas,** vagy **részbutort és zongorát** akar vásárolni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg

Széky & Réty
Erdélyi-részi Butorgyár R.T.
Állandó batorkiállítását. Valódi Bösendorfer, Stügel, Wirih és Produktivgenossenschaft zongorák, további furniok és klosterneburgi enyvezett lemezek nagy választékban.

Az Uj Kelet az ország naplószerkesztője: G. Felelős szerkesztő: Uj Kelet elnöke: ...

Az Uj Kelet kesztőségei: Aradon: ...

Sr. Romanului Oradea-Ma...

Sr. Aurel Vlaik (Erayüzlet.)

Sighetul-Ma...

Miksa, Zsidó N. Timisoara-...

Nemzeti Szövets...

— Meghalt...

Máramaroszi...

Teitelbaum C...

előtt váratlanul...

vegye, szombat...

meghalt. Az el...

Halberstam újf...

marosziget zsid...

játszott. Szomb...

fordult állapot...

lozsvárról Eiter...

Elfer tanár elin...

zett a lesújtó k...

rabinéknak hus...

közül kilencen...

zsidóságában ör...

— Benedek...

Elek, a Petőfi...

nyertését, az E...

melynek tisztel...

hétfőn este tart...

akarja. A felolv...

Dózsa Endre: ...

költemények, ...

Elek: felolvasá...

versek, Hevesi ...

lok. A felolvas...

nincs, de adomá...

ülés után Bened...

művészek és tár...

ársasvacsora les...

vendégeket ezü...

— Ausztria...

tanítása. Bécsb...

lak magasabb tag...

tanévre az angol...

tantárgyat heti k...

kötelezővé tették...

zárólag a nyolcad...

delkezés főként g...

tás inkább a nye...

az angol irodalom...

tárgy is lesz, de...

belőle.

— Cantacuz...

váron. Cantacuz...

román nők nem...

nőknője, ma dé...

expressz Koloz...

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és banskai zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felolvasó szerkesztő Dr. Marton Ernő
Uj Kelet elnökének utánnemondói csak a legmagasabb rangúak lehetnek

Az Uj Kelet fiókkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda, Str. Romanului 2. (Zinyi-u.)

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Anrel Vlaicu 51., vagy Ezred vi emléktér 2. (Ernyőútel.)

Sighetul-Marmatiei-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara-Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Meroy u. 2.

A mai naptár

Vasárnap
 5686. Niszán 6.
 1926. március 21.

Hétfo
 5686. Niszán 7.
 1926. március 22

Meghalt a máramaroszigeti özvegy főrabbiné. Máramaroszigetről táviratozzák: Máramarosziget zsidóságának újabb gyásza van. Teitelbaum Chaim Hersné, a néhány héttel ezelőtt váratlanul elhunyt nagynevű főrabbi özvegye, szombaton délelőtt vakbélgyulladásban meghalt. Az elhunyt főrabbiné Solem Lézer Halberstam újfelhőti pap leánya volt és Máramarosziget zsidó közéletében élénk szerepet játszott. Szombat reggel, amidőn súlyosabbra fordult állapota, táviratilag hívták hozzá Kolozsvárról Elter professzort. Mielőtt azonban Elter tanár elindulhatott volna, már megérkezett a lesújtó katasztrófa híre. Az elhunyt főrabbinének huszonhárom gyermeke volt, akik közül kilencen élnek. A halál híre Erdély egész zsidóságában óriási részvétet keltett.

Benedek Elek ünneplése. Benedek Elek, a Petőfi-társaság Jókai nagydíjasának nyertese, az Erdélyi Irodalmi társaság, — melynek tiszteletbeli tagja — március 22 én, hétfőn este tartandó ülésén szintén ünnepleni akarja. A felolvasó-ülés műsora a következő: Dózsa Eadre: elnöki megnyitó, Bird Oszkár: költemények, Nyírő József: mese, Benedek Elek: felolvasás Miksáról, Szentimrei Jenő: versek, Hevesi Piroska: Bartók és Kodály dalok. A felolvasó-ülés nyilvános, belépti díj nincs, de adományokat szívesen fogadnak. Az ülés után Benedek Elek tiszteletére az írók, művészek és társadalmi tényezők benvonásával társaságcsoport lesz az Újságíró Klubban, melyre vendégeket ezután is szívesen látnak.

Ausztriában kötelező az angol nyelv tanítása. Bécsből jelentik: Az osztrák középiskolák magasabb tagozataiban elrendelték már a jövő tanévre az angol nyelv kötelező tanítását. Az új tantárgyat heti két órával írtatták a tantervbe és kötelezővé tették annak oktatását az ötödiktől kezdődően a nyolcadik osztályig. Mínt hogy az új rendelkezés főként gyakorlati célokat szolgál, az oktatás inkább a nyelv megtanulását célozza, nem pedig az angol irodalom ismertetését. Az angol érettségi tárgya is lesz, de csak szóbeli vizsgát kell tenni belőle.

Cantacuzino hercegasszony Kolozsváron. Cantacuzino hercegasszony, az ortodox román nők nemzeti szövetségének illusztris elnöknője, ma délelőtt 11 órakor a bukaresti expresszsel Kolozsvárra érkezett. Az állomásou a kolozsvári román társadalom néhány előkelő tagja fogadta. A délután folyamán a magyar nőegyletek részéről gróf Balthenné és Jásika bárónő kereszték fel Cantacuzino hercegasszonyt, akiknek átadták a magyar nők üdvözlését. Utána résztvett a hercegasszony a konzisztórium gyűlésén, majd délután hat órakor Comsa Jonelné által tiszteletére adott teát. Ma délelőtt 11 órakor a román Nemzeti Színházban tart előadást Cantacuzino hercegasszony a Lőmozgalom és az amerikai román nők munkásságáról.

A kolozsvári zsidó nőegylet gyermekdélutánja. A kolozsvári zsidó nőegylet ma, március 21-én d. u. 5 órakor tartja meg a New York nagytermében gyermekdélutánját, amely rendkívül nívósnak ígérkezik. Ezt este kilenc órakor táncos kapcsolatos teaestély követi.

A pápa megtagadta a konkordátum aláírását. Bukarestből jelentik: Jól értesült forrásból úgy értesülünk, hogy a Vatikán és Románia közötti konkordátum tárgyalások megszakadtak. A kormány ragaszkodott az általa előterjesztett szöveghez, amelynek aláírását a Vatikán megtagadta. Ez a szöveg a trianoni határok által megosztott egyházmegyék püspökségeinek megszüntetését vont volna maga után. A Vatikán pedig azon az állásponton van, hogy inkább megmarad a konkordátum nélküli állapotban, amely ilyen körülmények között az egyházak érdekeinek jobban megfelel.

Két orvos autóbalesete. Bukarestből jelentik: Buziad és Teocui között az országúton a megyei egészségügyi hivatal autóját felborult és az árokba zuhant. Teiu és Fodorobianu kapitányok súlyosan megsérültek. Az autó teljesen tönkrement.

A távfényképészet alapelveit már évekkal ezelőtt állapította meg egy erdélyi fizikus. Nemrégiben megírta az Uj Kelet, hogy Eduard Belin francia tudósnak sikerült a drótnélküli táviró alapelveinek alkalmazásával tíz kilométernyi távolságra fényképeket továbbítani. Érdekes, hogy drótnélküli fényképtáviratozás alapelveit Erdélyben már két évvel ezelőtt fektette le dr. Lavon M. Mirahorian, aki egyébként az emberi agy rádióakivitásának terén végzett kísérleteivel szerzett magának elismerést szakkörökben. Mirahorian dr. több külföldi folyóiratban ismertette annak idején a televízió kérdését, kimutatva annak lehetőségét, hogy elektromágnetikus hullámokkal nagy távolságokra lehet úgy továbbítani, mint fel fogni olyan fénypontokat, amelyeket a fényképtáviratozásnál alkalmaznak. Belin professzor kísérletei tehát mindenben igazolták Mirahorian dr. elméletét.

Eljegyzés. Kein Fani Cluj és Indig Lázár Lapusul Unguresec jegyesek.

Megjelent a „Noar” legújabb száma. Az Aviva Barisszia Hitachdutok lapjának, a „Noar”-nak legújabb száma gazdag tartalommal, művészi illusztrációkkal és bő szerzerzeti részzel ma jelent meg. A „Noar”, mely hovatovább mindinkább meghódítja az erdélyi zsidó társadalmat, ezzel a számával nagyarányu fejlődés fokát érte el. A zsidó ifjúság nevelési irányának megadásán kívül az erdélyi zsidó élet társadalmi érdekességeinek ismertetését is közli. Cikkek közül fel kell említenünk a következőket: Erdély zsidó nagyszonyja, dr. Szőnyi Géza, A cionizmus világpolitikai helyzete, Giszkalay Jochanan: A zsidó nemzet szociológiája, Iérkanef: Szovjetpolitika és zsidóság, Rosenfeld Sandor: Az erdélyi zsidó művészetirők, Artur Sokheim: A zsidó elem a világ irodalomban, Perc Karmeli: Levél Jerusálajimból, Ben-Salom: Testnevelés és Kultúra. Ezenkívül gyönyörű verseket, kimerítő könyvismertetőt, héber, gyerek- és szerzerzeti rovatot, valamint nagyon érdekes képeket tartalmaz. Tervejelme 24 oldal, nyomdai kiállítása finom és izlées. (Megrendelhető: „Noar” kiadóhivatal Cluj, Cal. Reg. Ferd. 48)

Leégett a genfi igazságügyi palota. Genfből jelentik: A genfi igazságügyi palotában eddig még ki nem derített okokból, tűz támadt. A tűzoltóság rettentő erőfeszítést fejtett ki, mindennek ellenére az egész palota földig égett. A kárt még nem lehetett megállapítani.

Katasztrófális földrengést jelez a prágai szeizmográf. Prágából jelentik: Az itteni szeizmográfus-készülék 15 óra 10 perc 29 másodperckor katasztrófális földrengést mutatott 2300 kilométernyi távolságból. A földrengés oly hatalmas, amilyent a prágai földrengést jelező készülék még nem mutatott. Rómából jelentik: Rodi, Castel és Rosso környékén tegnap 40 másodpercig tartó földrengés volt. Hatvan ház rombadőlt. Egy ember meghalt, házom súlyosan megsebesült.

Ingyen parfümpermetezés hölgyeknek. A párisi idény legdivatosebb és legelőkelőbb parfümjé a disztíngvált, kellemes és rendkívül tartós Narcisse Noar, melyet Romániában kizárólagos joggal a Rózsa Royal kolozsvári drogéria árusít. A joggal a Rózsa Royal kolozsvári drogéria árusít. A Narcisse Noar parfümöt dekáinkint, a Narcisse Noar kölnit pedig úvegenként kimérve árusítja a Rózsa Royal drogéria, mely minden hölgyvevőjét vásárlás előtt Narcisse Noar parfümmel permetezi.

* Pályázati hirdetés. Az aradi neolog irodalmi közönség intelligens fiatalembert keres, aki a jegyzői hivatal ügykezelésének elsajátítását hivatásának tekinti. Kellő héber tudást, a kettős könyvelésben való jártasságot megkívánjuk. Pályázati határidő f. évi április 15. Aradon, 1926 március hó 17. Az előjáróság

— Összeültközött és elsüllyedt egy olasz hajó. Londonból jelentik: A „Fagarnes” nevű olasz gőzös az Atlanti óceánon borzalmas vihar közben összeültközött egy ismeretlen nevű hajóval. A „Fagarnes” percek alatt elsüllyedt. Huszonegy tengerész lelta halálát a habokban. Csak az első tiszt és husz matróz menekült meg.

* A Rapid Távirati Iroda április elsejétől kibővíteti működési körét, hirdetési és kereskedelmi ügynökei o ztállyal. Ennek megfelelően az egész országra kiterjedő szervezetét az erdélyi kereskedelmi és iparvállalatok szolgálatába állítja. Erdély gazdasági élete ugyanis eddig érezhető módon nélkülözött egy olyan szervezetet, mely kinöve a lokális keretek közül, az egész ország kereskedelmi és ipari érdekeit összekapcsolja. A Rapid Távirati Iroda, amely kitünően bevezetett hirszolgálatával és előnyös összeköttetéseivel, méltán vívta ki a közönség elismerő megalégedését, a berlini Wolf, a párisi Havas és a Magyar Távirati Iroda mintájára állítja fel új osztályait. A hirdetési osztály az összes telföldi lapokon kívül, a külföldi nagy lapokkal is közvetlenül összeköttetésben fog állani és ezenkívül a nagy hirdetőirodákbal is kapcsolatot fog feartatani. Így abban a helyzetben lesz, hogy bármely külföldi vagy belföldi lap részére felvehet hirdetéseket. A hirdetések tarifái épen a lapokkal való kapcsolata miatt a legolcsóbbak lesznek. A kereskedelmi osztály a legjobb forgalmi cikkek képviselőit fogja megezerezni úgy belföldi, mint külföldi cégektől. A Rapid Távirati Iroda hivatalos helyisége Kolozsváron a Strada Regina Maria (volt Deák Ferenc-utca) 36. szám alatt van. Telefon-száma 11—11 és 222.

— Nem módosítják a speciális gyógyszeres árusítási feltételeit. Bukarestből jelentik: A kamara ma délelőtti ülésén az egészségügyi törvénytervezetet tárgyalta. Mirtó javaslatot terjesztett be a speciális gyógyszeres árusításáról szóló szakasz módosításáról. A javaslatot visszautasították. Joanitzescu kritikálta ezután a tervezetet s ezzel az ülés véget is ért.

Uj
 utcára nyíló helyiségbe, a Strada Jorga 3. sz. (v. Jókai-u.) alá költözött a **Transylvania**

Dental Depot
 a Kossuth Lajos-utca 43 sz. alól. **Fogorvosihorondozások és műszerek. — Műfog laboratórium. Fogorvosi arany és forrasztó, garantiált minőség.**

Bluz selyemgyapjuval Lej 120
Gyapjumellény .. Lej 540
Selyemmellény .. Lej 459

Harisnyák és keztyűk minden színben, nagy választékban.

„HELIOS”
 Főtér 7 szám.

KÖZGAZDASÁG

Ma lépnek életbe a leszállított kiviteli illetékek

(Cluj-Kolozsvár, március 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egyik legutóbbi számában részletesen jelentette az Uj Kelet, hogy a legfőbb vámbizottság újabb árucikkek exportilletékének leszállítását határozta el. A vámbizottság határozatát a minisztertanács kisebb-nagyobb módosításokkal jóváhagyta. Az erről szóló minisztertanács napló szerint a szabánforgó cikkek új kiviteli díjai a következők:

Aceton 300 lej, faszen 500 lej vagononként, huskonzerv 5 lej, doboros huskonzerv 3 lej, kolbaszfélék 3 lej, száraz szalámi 4 lej, hideg felvágottak 4 lej, olvasztott zsír és szalonna 20 lej, cserzett bőr 4 lej, transzmissziós szíjak 3 lej, lábbelik 1 lej, ryulbőr 120 lej, természetes gyapja, regenerált gyapja 15 lej,

Ujra szabályozzák a fűrésztelepek szállítási kvótáját. Bukarestből jelentik: Mint ismeretes, a CFR május elsején új szállítási kvótát léptet életbe a fűrészfűrésztelepek részére. Ennek érdekében a vasut elrendelte az összes fűrésztelepek termelésének felmérését. A vasutnak egy, a fűrésztelepeknek két és az erdőkiutemelési szövetkezeteknek, valamint a szomszédos CFR felügyelőségnek egy delegátusából álló bizottság fog kiszámolni minden egyes fűrésztelepen és megállapítja az üzemek egy évi termelését 1925. április elsejétől 1926. április elsejéig, továbbá azt, hogy hány gatterrel, vagy fűrésszel dolgozik és hogy hány raktárhelyisége van a telepeken. A bizottság felméri azokat a raktárakat is, amelyek nem tartoznak fűrésztelepekhez, hanem magánosok tulajdonában vannak. A termelés megállapításánál és a raktárak készleteinél csak a szorosan vett fűrészarut veszik tekintetbe.

Eiárve eztek 2228 vagon állami petróleumot. Bukarestből jelentik: Tegnap reggel tartották meg az ipari és kereskedelmi minisztériumban annak a 2228 vagon nyersolajnak az árverését, amelyet a petróleum telepek adója fejében kapott az állam, még 1924-ben. A különböző petróleum társaságok részéről 19 ajánlat érkezett be. Az árverés eredményét hétfőn hirdetik ki.

A kolozsmegyei állategészségügyi hivatal közli, hogy Kolozsmegyében az állami ménekekkel való fedezetés megkezdődött. A kolozsvári városi tenyésztőmunkálat részére érkezett két angol felvér méne: egy nagy romius és egy félvér méne, amelyek a Sir. Decebalou levő Városmajorban fedeznek.

Leszállították a látványossági illetékeket. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium új tervezet dolgozott ki a látványosságok után fizetendő illetékekre vonatkozólag. A javaslat két kategóriába osztja a látványosságokat, mégpedig: művészi és szórakoztató látványosságok csoportjába. A művészi látványosságok után a bevétel 32 százaléka helyett ezennél csak 26 százalékot kell fizetni. Ebből a csoportba tartoznak a színházak, mozgóképek és rádió termek. A jóétkönyv és kulturális egyesületek 3 százalékos illetéket fizetnek, ha művészi előadásokat, nem pedig szórakoztató estélyeket rendeznek. A szórakoztató látványosságok után továbbra is a 32 százalékos illeték fizetendő.

A likörgyárosok kérik a luxusadó alóli mentesítésüket. Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt az UGIR központi irodájában az ország likörgyárosai értekezletet tartottak, amelyen az új szesz törvényjavaslattal és a luxusadóval foglalkoztak. Hosszabb diskusszió után elhatározták, hogy küldöttséget menesztettek az adóügyi vezérigazgatóhoz, ahonnan kérik fogják a javaslatban előforduló „Liqueur” szó precíz értelmezését. Erre azért van szükség, mert az egészségügyi törvény meghatározása szerint az ilyen elnevezésű alkoholos italoknak tíz százalék cukor kell tartalmazniuk. A gyárosok ezenkívül memorandumot is fognak átadni a vezérigazgatónak, akitől kérik fogják, hogy mentesítse a liköröket a 15 százalékos luxusadó alól.

gyapjuszövetek 2 lej kilogramonként, kátrány 300 lej, kukorica 10.000 lej, len- és napraforgómag 15.000 lej, rozs 10.000 lej, köles 8000 lej vagononként.

A minisztertanács határozat szerint a kukorica, köles, rozs, valamint len-, tők és napraforgómagvak után az illetéket erős valutájú devizában, vagy készpénzben kell fizetni. Az illetékek kalkulációjának alapjául a fontsterlinget veszik. A többi felsorolt árucikk után, amelyek mentesek a kommissziós díj alól, az exportilleték lejben fizetendő. Erre vonatkozólag a pénzügyminisztérium már értesítette is az összevámhivatalokat. Az új illetékek a mai nappal, március 21-től lépnek életbe.

Kifizetik a vasut hitelezőinek egy részét. Bukarestből jelentik: A tavalyi költségvetési fölöslegből a pénzügyminisztérium új összegeket juttatott a CFR-nek a szállítási díjak kifizetésére. Ezeket a tartozásokat ugyanis a kormány, minden ígérete ellenére, még mindig nem fizette ki a vasut belföldi hitelezőinek.

TÓZSDE

Március 20-án

Arsi Zsrichben 218 50, Párisban 11 75 Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. Az ellanyulás engedett, kevés üzletkötés volt a nap folyamán. Az ártolyamok a következők:

Bécs 33 60—33 80, Prága 7 06—7 10 Budapest 296—300, Páris 8 45—8 55 Zsrich 46 00—46 20, Newyork 237 00—238 50, London 1163—1167, Milánó 9 60—9 65.

Zsrich. Zsrlat: Berlin 123 65, Amsterdam 208 15, Newyork 519 25, London 2524 50, Páris 1830 00, Milánó 2085 80, Prága 1538 50, Budapest 72 80, Belgrád 9 4 50, Bukarest 218 50, Varsó 64 50, Bécs 73 25.

Bukarest. Devizák: Páris 8 52, Berlin —, London 1164, Newyork 239 00, Milánó 9 61, Zsrich 46 10, Bécs 33 80, Prága 7 08 Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 8 75, német márka 56 50, leva 1 68, török lira 128, font sterling 1155, francia frank 8 75, svájci frank 45 50, olasz lira 9 50, drachma 2 85, dinár 415, dollár 237 50, lengyel forint 30 50, osztrák schilling 34 50, magyar korona 34 00, cseh korona 7 05, belga frank —, holland forint —.

Szerkesztői üzenetek

„Makkabeus”, Gherla. 1. A kézbesítés ügyében a kiadóhivatal már intézkedett. 2. A sakkrovatot, amelyet technikai okokból kellett megszüntetnünk, rövidesen remélhetőleg ismét alkalmunk lesz megnyitni.

Sch. Henrik, Vintal de jos. Tessék figyelemmel kísérni az Uj Kelet hírdetéseit, amelyek között megtalálhatja a címét utlevelek láttamozásával foglalkozó ügynökségeknek. Mi egyébként cégeket tőlünk nem ajánlunk.

B. Jeló, Viseul de sus. 1. A vonatkozó törvényt még nem léptették életbe. 2. Az olcsó kölcsön ügyében tessék egyenesen a Banca Nationala szigetű fiókjához fordulni, ahol azt is megmondják, hogy milyen iratokra van szüksége.

V. Benjámin, Ciocarlan. 1. Sajnos, a nyugdíjas tisztviselőket általában mostohán kezeli az állam. Állítólag most készül az új nyugdíjintézet, amelynek befejezése után megkezdik az illetmények folyósítását. 2. Levelét áttettük a Jogvédő Irodához, amely utána fog járni az Ön beadványa sorsának. 3. Az elmaradt példányokat a kiadóhivatal pótolta.

G. Mr, Solyom. A vasúti szállítási viszonyok ellen tömegesen érkeznek a panaszok nemcsak szerkesztőségünkhöz, de a kolozsvári üzletvezetőséghez is. Hivatalosan a vagonhiánnyal megerősöznék a CFR-nél, de bizony gyakran megcsúsznak, mint azt az Ön esete is bizonyítja, hogy állomáson elég kocsik áll rendelkezésre, még-

sem lehet vagonot kapni. Tessék ezirányú panaszával a CFR kolozsvári üzemigazgatóságának kereskedelmi osztályához fordulni.

G. Emil, Cluj. A cikkek semmilyen aktualitása nincs és így, legnagyobb sajnálatunkra, nem közölhetjük.

B. T., Alba Julia. Zongorillának ez a novellája már megjelent az Uj Kelet hullólapján.

„Mócapé.” Verseiben itt ott felcsillant egy költői gondolat, de a kifejezési formája kissé kezdetleges, de nem is eredeti.

R. G. Egyedül ugyanis tudná az ügyet elintézni s ezért leghelyesebb, ha ügyvédet bíz meg a betétösszeg visszaszerzésével. Bővebb felvilágosítáért tessék a kolozsvári csehszlovák konzulátushoz fordulni.

E. J., Viseul de sus. Nemrégiben szó volt a postatakaréktetékek ügyének rendezéséről, de ugylátszik a közeli kormányváltozás előtt erre aligha fog sor kerülni.

L. Gyula, Arad. Tessék figyelemmel kísérni az Uj Keletben most közlés alatt álló kirándulási tervezetet és sziveskedjék közölni, hogy ebben az akcióban hájta-e résztvevni.

G. Eugen, Timi-oara. Levelét az életrevaló idea felkarolása céljából érdemleges elintézésre áttettük a Palesztinahivatalhoz.

Mozgók műsora:

Március 21.

Select-mozgó

Páris csillaga

című filmet, amelynek tárgya **Leo Fall** népszerű operettje, „Oh Céliméne” után készült. A filmet **Kertész Mihály**

a „Rabszolgakirálynő” nagynevű rendezője alkotta. A főszerepet a Sarcha-gyár leghíresebb színészei játsszák, élükön

Lil Damita

Vakító fényűzéssel készült film. Legújabb divatu toalettek tömege. Modern táncok stb.

Ezt a filmet csak felnőttek nézhetik meg.

Urania-mozgó

Ma mutatja be HARRY PIEL legújabb nagy filmjét,

Zigano-t

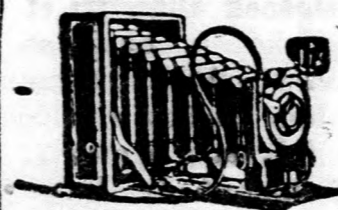
(Pénzt vagy életet)

A híres és népszerű Harry Piel legvonzóbb alakítása

Apollo-mozgó

Elátkozott vendégfogadó

Nagy cow boy dráma. A főszerepben Harry Schmidt

Vidéki amatőr fényképezők kérjenek arjegyzéket

POLITZER

fényképezőgépek
fotóruházról Carei-Mare.
Vidéki szétküldés. Alapítotott 1896.

Zongorák

gyári lerakata, gyári áron részletre is. **Stornberg**, — Oradea-Mare
Bulev. Regele Ferdinand

SZÍNHÁZ

M

v szin

A jövő hét n...
108, amilyenre...
lozsvár színházi...
operaelőadás les...
dég fellépése les...
nyőben ismert k...
pét, partnerei le...
nán opera tenor

Magya

Vasárnap d. e. i...
nánnap...
zenetorzer...
jainak köz...
Sorozat 29

Vasárnap d. u. i...
Neményi, I...
tott helyár

Vasárnap d. u. i...
Lilivel és...
Rendes hel

Vasárnap este h...
Utána: L...
csufellépés...
vel. (Mórsé...
let 90 sz.

Hétfő: A szinész...
dr. fellépés...
zatszám 30

Kedd: Rigoletto...
Andreasca...
val. Mérsél...
bérlet 93 r...
tárre vezet

Szerda fél 8 kor...
Napibérlet

Szerda fél 11-kor...
resti román...
karszemély...
előadása. F

Csütörtök fél 8 k...
Irénnel, L...
sz. B. Soro

Csütörtök este 11...
prodgkciói.

Sorozat 317...
Péntek fél 8-kor...
László And...
rozat 308)

Péntek este 11-h...
produkciói.

Sorozat 318...
Szombat fél 8-kor...
Pál Judit...
Ligeti Józse

(Rendes he...
Sorozat 309

Hölgyek

ID

nőikalap üzlet...
szalma falpok...
árért. Átalakit...
a. a. t.

Oluj, Gale

N. 101/026

1926

1926

1926

1926

1926

1926

APRÓHIRDETÉSEK

Egyes hírlapoknál egy szócikket 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Intelligens fiatal ember részére egy különbajártu szoba kiadó. Cim a kiadóban.

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, számviteli, tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) irógéppel való másolás és sokszorosítások gyorsan, pontosan és olcsón. Főlvétel Friedmann könyvkereskedésben, Főter. 842

HUNWALD

Haj. Str. Vlahuja (volt Selyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegcsiszoló és tükör gyár. Táblatüveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükrök újraforgalmazása 100%

Keresek

Május elsejére egy szoba konyhás lakást, lehetőleg a Főter. közelében. „Május 1-ig” jellegre a kiadóba kérem.

Ha olcsón és jól akar főzni, vegyen dr. Szentpéteriné féle szakácskönyvet, amely az összes zöldségfélék és gyümölcsök befőzésmódját, továbbá a legkülönbözőbb ételek gazdaságos előállítási módját tartalmazza, eddig már 25,000 péld. van forgalomban. Kapható az ÚJ KELET könyvkiadóban és Füssy J. könyvkiadónál, Tordán.

10-12 drb. tüzemben ecetes kávé és megvételre keresek. Szilberger cefgyáros. Oradea. Tache Ione cu 59. 812

Bérvágás.

50 kilonéterre a magyar határól, a vonalon fekvő gilváci 3 güttes gőzturésüzemben gőzölgő teendőkkel, egy kemény, mintpuhában bérvágást vállalunk. Béteki Uradalom. E. közgazdasági Hivatal. Satu-Mare, Strada D. ceala No 17. Telefon 262.

Ursus-Extra

világos sörkülönlegesség mindenütt kapható.

CZELL-Sörfőzde, Kolozsvár-Monostor

Husvételi fűszerárak

nagyban és kicsinyten, um.: cukor, kávé, bors, gyömbér, paprika, szilva, csokoládé, ecetszesz, dióhéj stb. kapható

KATZ & BERNAT

Cluj. - Telefon 3-97 sz.

Továbbá jaffai és vörös olasz

narancs,

ugyszintén prima fiore **citrom** a legolcsóbb napi áron.

A zernesti cellulóza gyár képviselője és gyári lerakata

Hartig és Hienz

Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 118.

Ugyanot csomagolópapír is kapható

A mai nehéz időkben

A háziasszonyok még a kávifogyasztásnál is takarékoskodni kénytelenek. Ajánljuk ezért vevőink a Frank-féle kezelt kávépótlót: az „Enrilo“-t, melynek használata úgy a babkávét, mint egyéb kávépótléket teljesen megelőzhető teszi mert „Enrilo”-ból készült kávé erős zamatú és tápláló. Kiadás voltánál fogva az állandó használatban rendkívül olcsó.

*) a kávédarálóval

Figyelem

Saját érdekében olvassa el

alantí mutatóványainkat:

Csiszolt borospohár ..... Lei 4-	5 kg hitel. konyha néreg réztá-nyérral ..... Lei 600
Porcellán teáscsésze aljjal 20-	Válódí porcellán bögre és csupor 9
Porcellán tányér mély, lapos .. 19.50	6 személyes porcellán főzelékestál 34
Porcellántányér dessert 14-	6 személyes porcellán sütektál .. 48
Válódí alumínium evőeszköz .. 5.50	1 személyes fő-elék adagtál 10
Válódí karlsbadi porcellán tészta készlet 156-	compót 176-
Válódí karlsbadi porcellán szín s tészta készlet, 26 drb. 1350-	
Válódí alpaca evőeszközök, masszív kivitel, garantált minőség, evőkanál 47, villa 47, kés 72, kávékanál 24, valamint eredeti Berendorfi alpaca evőeszközök.	

Moskovits & Comp.

Calca Regala Ferdinand (v. Wesselényi M.-u.) 23.

Postával szemben.

Zománcdény különként is.

Eladó kötszövőgyári berendezés,

mely áll alant felsorolt gépekből, teljesen üzembépes legjobb állapotban, kedvező fizetési feltételekkel.

5 drb. 7/80-as	1 drb. 6/60-as
2 drb. 8/70-es	2 drb. 7/50-es
3 drb. 8/80-as	3 drb. 12/60-as
3 drb. 10/80-as	1 drb. 5/60-as
1 drb. 9/50-es Jacquard	2 drb. 6/20-as
2 drb. 6/50-es	1 drb. 10/70-es
2 drb. motorikus spulnizógép 12-12 spindli berendezéssel.	

Gépek vevőjének kívánatára rendelkezésére bocsátatik a vevők névsora, amely

évi 10-12 millió forgalomnak felel meg. — Cim a kiadóban.